

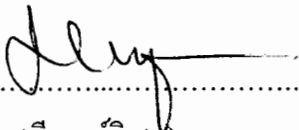
การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา

สุภาวดี เพ็ชรภูงาม

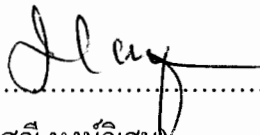
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไป
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤษภาคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

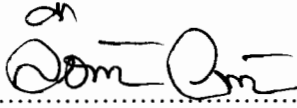
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ สุภาวดี เพ็ชรภูมาม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

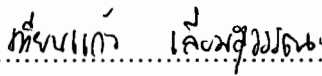
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.สุณี หงษ์วิเศษ)

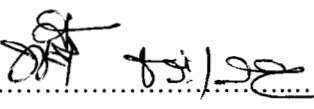
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.สุณี หงษ์วิเศษ)

or

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ลือชัย วงษ์ทอง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิชย์ ธารเสนา)

วันที่...25...เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ....2559.....

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ เป็นอย่างดีจากหลาย ๆ ฝ่าย คือ อาจารย์ สุนีย์ หงส์วิเศษ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการจัดทำ งานนิพนธ์ ที่ท่านได้กรุณาสละเวลาในการให้คำแนะนำปรึกษา และตรวจสอบความถูกต้อง อย่างต่อเนื่อง จึงกราบขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็น ประโยชน์ต่อการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบทุกท่าน ในการให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ งานนิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถามและขอบคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และกราบขอขอบพระคุณ บุพการีรวมถึงเพื่อน ๆ MPA รุ่น 8 กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไป ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจ ที่ดีตลอดมา ทำให้ผู้วิจัยสามารถศึกษาและทำงานนิพนธ์จนสำเร็จบรรลุผล รวมถึงผู้มีพระคุณ ทุกท่านที่มีได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้

สุภาวดี เพ็ชรภูคาม

57930041: กลุ่มวิชา: การบริหารทั่วไป; รป.ม. (การบริหารทั่วไป)

คำสำคัญ: ศึกษาต่อ/ การตัดสินใจ/ มหาวิทยาลัย/ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สุภาวดี เพ็ชรภูมาม: การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา (DECISION-MAKING ON PURSUING AN EDUCATION AT A TERTIARY LEVEL AMONG MATTAYOMSUKSA 6 STUDENTS IN CHACHOENGSAO PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: สุณี หงส์วิเศษ, ปร.ค. 107 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำอำเภอในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำอำเภอในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามเพศ อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว และหลักสูตร/ แผนการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 340 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffé

ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำอำเภอในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยแต่ละด้านเรียงตามลำดับ คือ ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย และด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ส่วนผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลพบว่า นักเรียนที่อาชีพบิดา อาชีพมารดา และหลักสูตร/ แผนการศึกษา ต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่า เพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกัน

57930041: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.

(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: PURSUING ONE'S STUDIES/ UNIVERSITY/ MATTAYOMSUKSA 6
STUDENTS

SUPAWADEE PETPUKAM: DECISION-MAKING ON PURSUING AN
EDUCATION AT A TERTIARY LEVEL AMONG MATTAYOMSUKSA 6 STUDENTS IN
CHACHOENGSAO PROVINCE. ADVISOR: SUNEE HONGWISSET, Ph.D. 107 P. 2016.

The purpose of this study was to examine factors affecting decision-making on pursuing an education at a tertiary level among Mattayomsuksa 6 students studying in district schools under the Secondary Educational Service Area Office 6 in Chachoengsao Province. Also, this study attempted to compare factors influencing decision-making among these students on furthering their studies at a tertiary level as classified gender, father's and mother's occupation, average amount of monthly family income, and curriculum/program of study. The subjects participating in this study were 340 Mattayomsuksa 6 students studying in district schools under the Secondary Educational Service Area Office 6 in Chachoengsao Province. The instrument used to collect the data was a questionnaire. The statistical tests used to analyze the collected data included frequency, percentage, means, standard deviation. Also, the tests of t-test and One-way ANOVA were administered to test the research hypotheses. To test the differences between pairs, the test of Scheffe was administered.

The results of this study revealed that the subjects expressed a high level of decision-making on pursuing an education at a tertiary level in every aspect. Specifically, the one in relation to tuition fee was rated the highest, followed by the aspects relating to the image of universities, location, their personal value and that of involved persons, respectively. Based on the results from the comparisons, there were statistically significant differences in factors affecting decision-making on pursuing an education at a tertiary level among the students with different father's and mother's occupations and curriculum/program of study at a significant level of .05. Finally, no statistically significant differences were found in factors affecting decision-making on pursuing an education at a tertiary level among the students with different gender and average amount of monthly family income.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษา.....	10
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ.....	22
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาพลักษณ์.....	41
การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
คุณภาพของเครื่องมือ.....	60
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	62
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
ตอนที่ 2 วิเคราะห์การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย.....	64
ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย.....	70
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	87
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	93
บรรณานุกรม.....	95
ภาคผนวก.....	101
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	107

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การสร้างตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
2 การสร้างตัวแปรตามที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	58
4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	63
5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวม.....	64
6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับ มหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย.....	65
7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับ มหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่านิยม ของนักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง.....	67
8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราด้านค่านิยม ในการศึกษา.....	69
9 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราด้านทำเลที่ตั้งของ มหาวิทยาลัย.....	70
10 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศ.....	71
11 เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษา ต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำแนกตามอาชีพของบิดา.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
13	เปรียบเทียบรายค่าของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องจำแนกตามอาชีพของบิดา.....	73
14	เปรียบเทียบรายค่าของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษาจำแนกตามอาชีพของบิดา.....	74
15	เปรียบเทียบรายค่าของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยจำแนกตามอาชีพของบิดา.....	75
16	ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามอาชีพมารดา.....	76
17	เปรียบเทียบรายค่าของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำแนกตามอาชีพของมารดา.....	76
18	เปรียบเทียบรายค่าของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องจำแนกตามอาชีพของมารดา.....	77
19	เปรียบเทียบรายค่าของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษาจำแนกตามอาชีพของมารดา.....	78
20	เปรียบเทียบรายค่าของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย จำแนกตามอาชีพของมารดา.....	79
21	ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว.....	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
22	เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามหลักสูตร/ แผนการศึกษา....	80
23	เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยจำแนกตามหลักสูตร/ แผนการศึกษา.....	81
24	เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามหลักสูตร/ แผนการศึกษา.....	82
25	เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษา ต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษา จำแนกตามหลักสูตร/ แผนการศึกษา.....	83
26	เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย จำแนกตามหลักสูตร/ แผนการศึกษา.....	84
27	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	85

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
2 มาตรฐานการศึกษาของชาติแนวการจัดการศึกษา.....	14

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ประเทศใดที่ประชากรมีความรู้และการศึกษาดี ย่อมส่งผลให้ประเทศนั้นมีการพัฒนาตามไปด้วย ดังนั้นการศึกษาจึงมีความจำเป็นและสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งหลายประเทศในโลกได้ใช้การศึกษาเป็นนโยบายหลักในการพัฒนาประเทศ สำหรับการศึกษาในประเทศไทย เป็นการศึกษาที่จัดโดยกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย โดยภาครัฐจะเข้ามาดูแล โดยตรงและเปิดโอกาสให้เอกชนมีส่วนร่วมในการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยนั้นได้กำหนดให้ประชากรในประเทศต้องจบการศึกษาอย่างน้อยที่สุดในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และต้องเข้ารับการศึกษาย่างช้าสุดเมื่ออายุ 7 ปี ซึ่งการศึกษาระดับมัธยมศึกษาชั้นต้นเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งแบ่งออกเป็นระดับชั้นประถมศึกษา 6 ปี และมัธยมศึกษา 6 ปี นอกจากนี้แล้วการศึกษาขั้นพื้นฐานยังรวมถึงการศึกษานอกระบบด้วยและรัฐบาลจะต้องจัดการศึกษาให้ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ส่วนการบริหารและการควบคุมการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในปัจจุบันการศึกษาในประเทศไทยมีทั้งสิ้น 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (จุฑามาศ ชูจินดา, 2555)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ 7 ด้าน และได้กล่าวถึง 2 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์ข้อที่ 3 การพัฒนาคุณภาพคน ทั้งความรู้ คุณธรรม 2) ยุทธศาสตร์ข้อที่ 7 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อีกทั้งในเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะรัฐมนตรีแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในหมวดสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ที่กำหนดให้คนไทยควรได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกช่วงวัยสืบเนื่องมาจากผลจากการพัฒนาตามช่วงวัย พบว่ากลุ่มวัยเด็กระดับชาว์ปัญญาที่มีค่าเฉลี่ยลดลงจาก 91 เป็น 88 ในระหว่างปี พ.ศ. 2540-2552 เด็กวัยเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 และมาตรฐานความสามารถของผู้เรียนในเรื่องการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์ก่อนข้างต่ำ สำหรับกลุ่มวัยทำงาน ภาพรวมกำลังแรงงานมีการศึกษาสูงขึ้นโดยปี พ.ศ. 2551 มีกำลังแรงงานจบการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 43.1

และสัดส่วนนักเรียนสายอาชีพต่อสายสามัญอยู่ในอัตรา 40 : 60 แต่ลดลงในปี พ.ศ. 2553 เป็นอัตรา 37 : 63 (สำรวจจากประชากรกลุ่มอายุ 15-17 ปี จากทั้งหมดจำนวน 3,176,570 คน) แต่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วพบว่าสัดส่วนนักเรียนสายอาชีพต่อสายสามัญเป็น 70 : 30 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ได้กำหนดสาระสำคัญที่มีเจตนารมณ์ที่ต้องการเน้นย้ำว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และยึดหลักการการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนและให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท และจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด โดยจัดโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ 1) ระดับชาติ 2) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา 3) ระดับสถานศึกษา โดยระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาอุดมศึกษาและระดับต่ำกว่าปริญญา มีคณะกรรมการ สถานศึกษาทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา และจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ผู้แทนผู้ปกครอง 2) ผู้แทนครู 3) ผู้แทนองค์กรชุมชน 4) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5) ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา 6) ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ ทั้งนี้ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษาฯ เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นแหล่งความรู้ที่จะเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาประเทศ บุคคลทั่วไปจึงให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยมีแนวคิดที่ว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ได้ดีกว่าดังนั้นบุคคลทั่วไปจึงพยายามที่จะศึกษาให้ถึงระดับสูงที่สุด คือระดับอุดมศึกษา จนมีคำกล่าวที่ว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่นิยมคนที่มีความรู้ (วันวิสาข์ แก้วสมบูรณ์, 2554)

นโยบายหลักด้านการอุดมศึกษาประการหนึ่งคือส่งเสริมการเชื่อมรอยต่อกับการศึกษาทุกระดับ โดยการสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทช่วยเหลือโรงเรียนในพื้นที่ที่สถาบันอุดมศึกษาตั้งอยู่ และส่งเสริมเปิดโอกาสให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างยืดหยุ่น เป็นจักรกลสำคัญในการพัฒนาความเข้มแข็งแก่ชุมชน

การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนตามแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดดังกล่าวจึงเน้นบทบาทอุดมศึกษาในการพัฒนาคุณภาพของกำลังคนในทุกภาคการผลิตทั้งภาคสมัยใหม่และดั้งเดิม ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีทั้งในแผนพัฒนาอุมศึกษาระยะที่ 8 มาจนถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนแผนพัฒนาในระดับสถาบันก็จะเน้นทิศทางการขยายโอกาสการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ควบคู่กับการให้บริการวิชาการแก่ชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มสถาบันที่อยู่กับพื้นที่ชนบท เช่น สถาบันราชภัฏก็ประกาศจุดยืนการพัฒนามาในทิศทางนี้อย่างชัดเจน (เรื่องเล่าอุดมศึกษาไทย, 2553)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษามากขึ้น โดยแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตร และการวิจัย การส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสหกิจศึกษา การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดการศึกษา ตลอดจนการเข้ามามีส่วนร่วมรับภาระและลงทุนในการจัดการศึกษาโดยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551)

โดยรัฐบาลในประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาซึ่งจะจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกันเพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสมเป็นคนดีมีคุณธรรมสร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ลดความเหลื่อมล้ำและพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตรอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการ จะปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษาและปรับปรุงระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มโอกาสแก่ผู้ยากจนหรือด้อยโอกาสจัดระบบการสนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปมีสิทธิเลือกรับบริการการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียนโดยจะพิจารณาจัดให้มีคู่มือการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่งให้องค์กรภาคประชาสังคมภาคเอกชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปมีโอกาสร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึงและร่วมในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามศักยภาพและความพร้อมโดยให้สถานศึกษาสามารถเป็นนิติบุคคลสามารถบริหารจัดการได้อย่างอิสระและคล่องตัวขึ้น (สมชัย หิรัญญะวณิชย์, 2557)

โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้มีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ปลูกฝังคุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาทุกระดับอย่างมีคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานสู่ความเป็นสากล พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความเป็นไทย และดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการที่มีพื้นที่ประชากรในลักษณะที่หลากหลาย มีสถานศึกษาที่อยู่ในจังหวัดหลาย ๆ ประเภท ซึ่งแต่ละประเภทก็จะมีลักษณะและวิถีชีวิตที่แตกต่างกันออกไป ในแต่ละอำเภอ ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าวนี้จะมีทั้งลักษณะที่เป็นแบบสังคมเมือง สังคมชนบท แตกต่างกันไป ในละอำเภอดังนั้นจะทำให้เราเห็นได้ว่า จังหวัดฉะเชิงเทราประกอบไปด้วยประชากรที่มีความหลากหลายจึงเป็นกลุ่มประชากรที่น่าสนใจ และเป็นกลุ่มที่น่าทำการศึกษา ถึงการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยศึกษาในประเด็นปัญหาด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา และด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนา ในการดำเนินการปรับปรุงการเรียนการสอน และการกำหนดนโยบายวางแผนต่าง ๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำอำเภอในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
2. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำอำเภอในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกัน

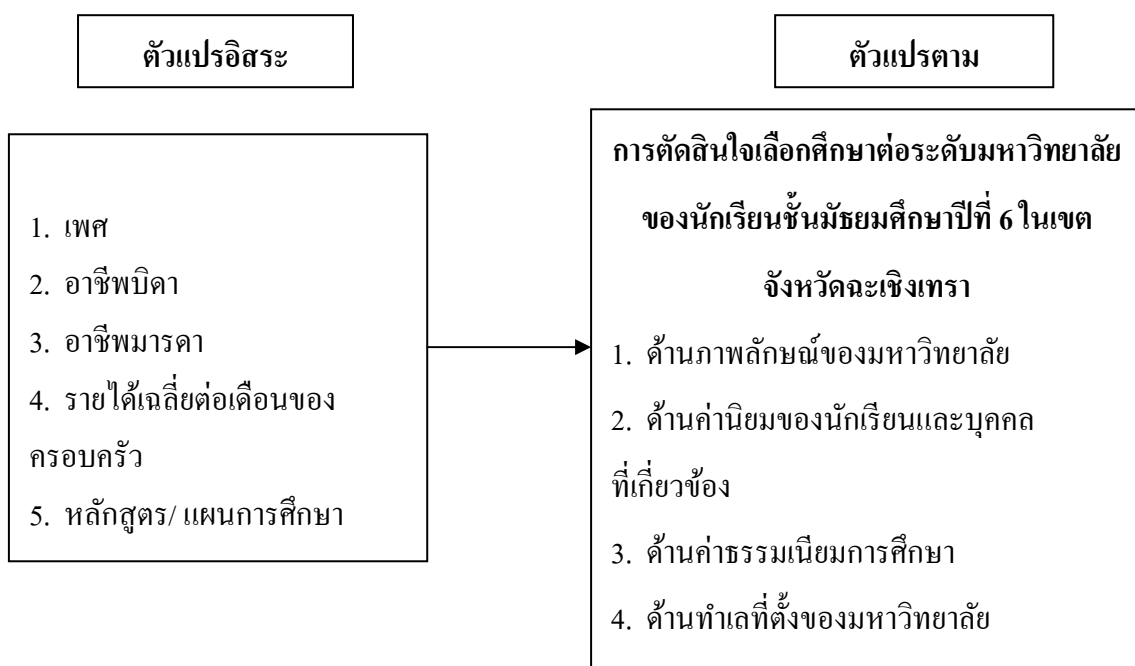
18. นักเรียนที่มีหลักสูตร/ แผนการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกัน

19. นักเรียนที่มีหลักสูตร/ แผนการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านค่านิยมการเรียนการศึกษ แตกต่างกัน

20. นักเรียนที่มีหลักสูตร/ แผนการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

โดยการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำอำเภอในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้ดังต่อไปนี้ (อุษณีย์ แจ่มใส, 2551)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำอำเภอในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
2. สามารถนำผลของการศึกษาที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนา และเป็นข้อมูลในการดำเนินการปรับปรุงการเรียนการสอน และการกำหนดนโยบายวางแผนต่าง ๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้ศึกษาใช้กรอบแนวคิดจากการศึกษาเอกสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อของผู้ศึกษา ดังนี้

1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
2. ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง
3. ด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา
4. ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย

ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 แบ่งเป็น
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 อาชีพบิดา
 - 1.3 อาชีพมารดา
 - 1.4 รายได้ต่อเดือนของครอบครัว

1.5 หลักสูตร/แผนการศึกษา

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
- 2.2 ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 ด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา
- 2.4 ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย

ด้านสถานที่

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดพื้นที่โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 12 โรงเรียน

ด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเก็บข้อมูล
วิเคราะห์และสรุปผล ตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ. 2559-เมษายน พ.ศ. 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

การตัดสินใจ หมายถึง เหตุผล วิธีการ กระบวนการ สิ่งเร้าความต้องการ มูลเหตุ
หรือสิ่งที่มีอิทธิพลชักนำในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 6 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หมายถึง ภาพรวมทั้งหมดของมหาวิทยาลัย
ที่นักเรียนรับรู้จากการศึกษาหาข้อมูลเบื้องต้นหรือมีความรู้ความประทับใจตลอดจนความรู้สึก
ที่มีต่อมหาวิทยาลัยนั้น
2. ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง หมายถึง สิ่งที่นักเรียนและบุคคล
ที่เกี่ยวข้องพอใจหรือเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า แล้วยอมรับไว้เป็นความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิด
ของตนเอง โดยค่านิยมนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา
3. ด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา หมายถึง ค่าบำรุงมหาวิทยาลัย ค่าหน่วยกิต ระหว่างศึกษา
การจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา มี 2 แบบ คือ
 - 3.1 ค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบเหมาจ่าย คือ ไม่ว่านักศึกษาคนนั้นจะลงทะเบียน
เรียนกี่หน่วยกิตก็จ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาเท่ากันทุกเทอม ดังนั้น ค่าธรรมเนียมการศึกษา
จึงประกอบด้วย ค่าเทอม ค่าหน่วยกิต ค่ารักษาพยาบาล ค่าบำรุงอาคารสถานที่ เป็นต้น

3.2 ค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบจ่ายตามจริงคือ นักศึกษาลงทะเบียนที่หน่วยกิต ก็จ่ายเท่านั้น ลงมากก็จ่ายมาก ลงน้อยก็จ่ายน้อย หลังจากนั้นต้องมาจ่ายค่าบำรุงอื่น ๆ อีก เป็นต้น

4. ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย หมายถึง สถานที่ที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่มีความสะดวกต่อการเดินทาง มีความปลอดภัย มีบรรยากาศและทัศนียภาพที่สวยงาม

มหาวิทยาลัย หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาในด้านวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูงหลายสาขาวิชา หรือหลายกลุ่มสาขาวิชา เพื่อให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา และประกาศนียบัตรบัณฑิตแก่ผู้สำเร็จการศึกษา รวมทั้งดำเนินการวิจัยและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติ

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ระดับมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา หมายถึง การจัดการศึกษาโดยกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดสมุทรปราการ ที่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยผู้วิจัยได้เลือกทำการวิจัยนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

อาชีพ หมายถึง ลักษณะการประกอบหน้าที่การงานของบิดามารดา

รายได้ หมายถึง จำนวนเงินที่ได้จากการประกอบอาชีพของบิดามารดา โดยเฉลี่ยในแต่ละเดือน

หลักสูตร/แผนการศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนสอนให้เป็นไปตามแผนหลักตามเนื้อหาของหลักสูตร ในรายวิชาที่ผู้เรียนเลือกเรียนอย่างลึกซึ้งซึ่งเป็นวิชาหลัก

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยแบ่งสาระสำคัญออกเป็นดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษา
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาพลักษณ์
4. การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษา

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ
สติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น
ได้อย่างมีความสุขมีความสามารถในการพัฒนาตนเองและสังคมให้มีความสามารถในการประกอบ
อาชีพอันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยจะกล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษา
และการจัดการเกี่ยวกับการศึกษาในหัวข้อต่อไปนี้

ความหมายของการศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของการศึกษา ดังนี้ต่อไปนี้

การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม
โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้า
ทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้และปัจจัย
เกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3)
พ.ศ. 2553, 2553)

การศึกษา หมายถึง กระบวนการทางสังคมที่นำบุคคลเข้าสู่การดำรงชีวิตในสังคม หรือ
อาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า เป็นกระบวนการอบรมบ่มนิสัยให้มนุษย์สามารถประพฤติปฏิบัติตนและ
ประกอบอาชีพการงานร่วมกับมนุษย์อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม การศึกษาตามความหมายนี้จึงเป็น

ปัจจัยสำคัญของการอบรมบ่มนิสัยการกล่อมเกลாத่างสังคม การเตรียมตัวเพื่อให้บุคคลมีทักษะ ความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคตเป้าหมายของการศึกษาคงที่กล่าวนี้มีใช้เพียงเพื่อประโยชน์ของคนแต่ละคนเท่านั้น แต่ต้องมุ่งไปสู่สังคมในภาพรวม คือการนำไปสู่สังคมที่เข้มแข็ง มีเอกภาพ อันเนื่องมาจากสมาชิกของสังคมมีคุณภาพและร่วมสร้างประโยชน์ให้กับสังคมที่ตนอยู่อาศัย จึงถือได้ว่าครูเป็นคนสำคัญในการสร้างเยาวชนที่ดี และสร้างอนาคตของประเทศและหากผลผลิตทางการศึกษาไม่มีคุณภาพ ครูก็ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบด้วย อาจกล่าวได้ว่าการศึกษาก็คือการนำความสามารถในตัวบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สะสมพลังของชาติ ชาติใดมีทุนทางสังคมแข็งแกร่ง มีคุณภาพดีมากขึ้นเพียงใด มีปริมาณมากแค่ไหนย่อมขึ้นกับคุณภาพของระบบการศึกษา (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2552)

การศึกษา หมายถึง การปรับปรุงคนให้เหมาะกับโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป หรืออาจกล่าวได้ว่าการศึกษาคือ การนำความสามารถในตัวบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ (Rousseau, 1972 อ้างถึงใน อนิวัตร ประกิจวรพงษ์, 2552)

การศึกษามี 3 ความหมาย คือ 1) การศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่บุคคลนำมาใช้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถ เจตคติ ความประพฤติที่ดีมีคุณค่า และมีคุณธรรมเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคม 2) การศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคม ที่ทำให้บุคคลได้รับความรู้ ความสามารถจากสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนจัดขึ้น 3) การศึกษา หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ที่รวบรวมไว้ อย่างเป็นระเบียบให้คนรุ่นใหม่ได้ศึกษา (Good, 1973 อ้างถึงใน อนิวัตร ประกิจวรพงษ์, 2552)

โดยสรุป การศึกษาเป็นกระบวนการให้ และรับความรู้และประสบการณ์ การปรับเปลี่ยนทัศนคติการสร้างจิตสำนึก การเพิ่มพูนทักษะ การทำความเข้าใจให้กระจ่าง การอบรมปลูกฝัง ค่านิยม การถ่ายทอดศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของสังคม การพัฒนาความคิด โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้บุคคลมีความเจริญงอกงามทางปัญญา มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม สำหรับการประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีค่านิยมที่ดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

หลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีองค์ประกอบหลายประการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ การจัดการศึกษาจึงเป็นความจำเป็นที่ทุกประเทศต้องดำเนินการ เพื่อยกระดับคุณภาพประชากรและเพิ่มขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันระหว่างประเทศโดยจะกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในหัวข้อต่อไป

ความหมายของการจัดการศึกษา

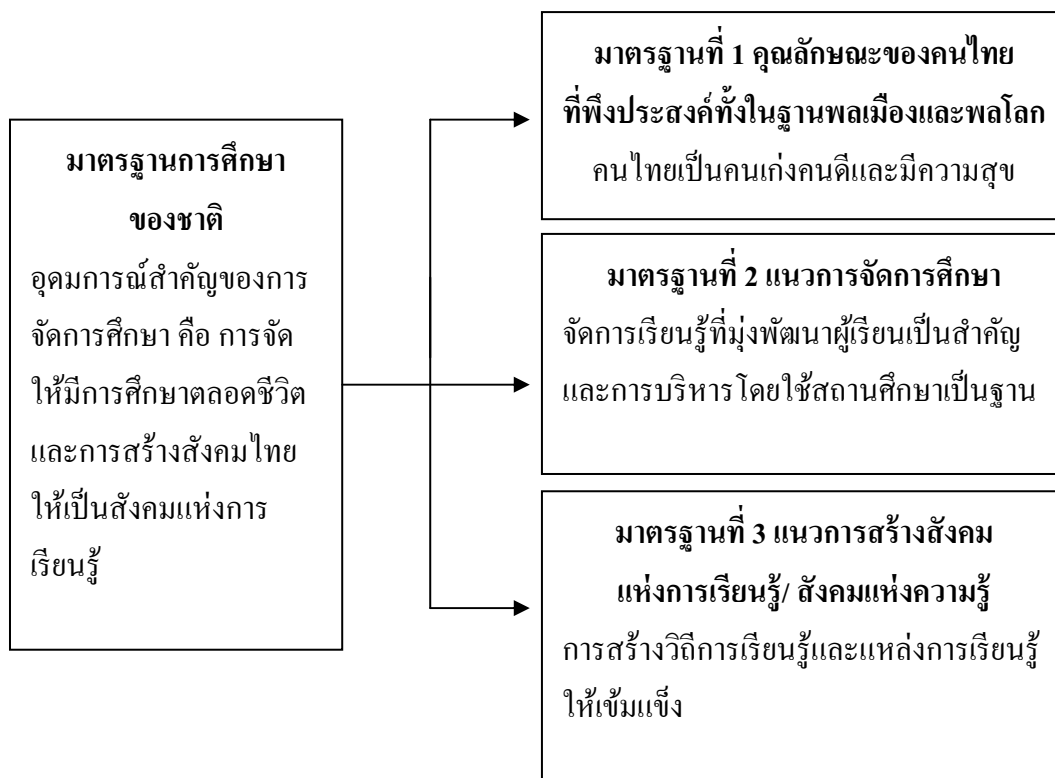
การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายชัดเจน คือ การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่าคนที่มีคุณภาพนี้จะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข เจริญก้าวหน้าทันโลก แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์

การจัดการศึกษามีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา ตามอรรถศาสตร์ย่อมขึ้นกับความเหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มที่แตกต่าง กันไป เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีการดำเนินการ มีทรัพยากรต่าง ๆ สนับสนุน และต้องมีกระบวนการ ประเมินผลการจัดการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ด้วยทั้งนี้ ผลผลิตของการจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้ที่ได้รับการศึกษา ส่วนผลลัพธ์หรือผลสะท้อนสุดท้าย คือ การมีพลเมืองที่มีคุณภาพ และสังคมมีสภาพที่พึงประสงค์ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, 2553)

อุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษาของชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้มีนโยบายด้านการศึกษารัฐบาล ที่ได้แถลงต่อรัฐสภาต่างมีอุดมการณ์และหลักการการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็น สังคมแห่งความรู้และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษาพัฒนาคน ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตอันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์

อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้าง สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่าง สมดุลระหว่างปัญญาธรรมคุณธรรมและวัฒนธรรมเป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็กปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษารั้งพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่า การศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองและพึ่งกันเองได้และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ

ภาพที่ 2 มาตรฐานการศึกษาของชาติแนวการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2550; พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, 2553)

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดีได้ฝึกการคิดได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลายตรงตามความต้องการและมีความสุขในการเรียนรู้ครูคณาจารย์รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลเตรียมการสอนและใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทยจัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้จัดหาและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ความสำเร็จของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้นอยู่กับ 1) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ผู้เรียน ครู คณาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และสมาชิกชุมชน และ 2) ปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ หลักการบริหารจัดการและหลักธรรมาภิบาล (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2550)

ความสำคัญในการจัดการศึกษา

การศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องมีการจัดการ ไม่ใช่เรื่องที่จะให้ผู้ได้รับไปทำโดยไม่มีเป้าหมาย ไม่มีมาตรฐาน ไม่ได้คุณภาพ เพราะยอมทำให้การศึกษาไม่มีทิศทาง ไม่เป็นระบบ ไม่คุ้มค่า และหากจัดผิดพลาดก็ยากที่จะแก้ไข เพราะกระบวนการศึกษา เช่น ค่านิยมต่าง ๆ ได้ซึมซับเข้าไปในใจของผู้เรียนแล้วการจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องของการลงทุนที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์

แต่ละคน และเป็นการลงทุนเพื่อการอยู่รอดและพัฒนาของสังคม ทั้งนี้ เพราะการศึกษาส่งผลกระทบต่อและมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการและเทคโนโลยีที่จำเป็นในการทำงานและการใช้ชีวิต ยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ในโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลจากพัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการสื่อสารใหม่ ๆ พัฒนาการเหล่านี้ย่อมท้าทายต่อการจัดการศึกษา เพราะได้เปิดโอกาสและให้ช่องทางการเรียนรู้แก่บุคคลจำนวนมากโดยให้รับรู้มากขึ้นและมีเส้นขีดคั่นด้านระยะทางน้อยลงกว่าเดิม การจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็น เพราะต้องการทรัพยากร คน เงิน วัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยี สนับสนุนจำนวนมาก ต้องมุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคม ต้องนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างแท้จริง ในแง่การจัดการศึกษาจึงต้องมีการกำหนดเพื่อประกันว่ามนุษย์ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ตรงตามเป้าประสงค์ร่วมกัน รวมทั้งมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้าน ที่มีความรู้ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นการรับผิดชอบด้านการสอน การบริหาร หรือการสนับสนุน ตัวอย่าง เช่น ครูที่ดีต้องได้รับการศึกษาอบรมอย่างดีมีความรู้ความชำนาญ และมีคุณลักษณะเหมาะสมกับการเป็นครู การเป็นครูจึงเป็นที่ยอมรับว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง

เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การจัดการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย การจัดการศึกษาที่อยู่กับที่ย่อมหมายถึงความล้มสมัยไม่เหมาะสมเพราะปัจจุบัน โลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้หรือเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจที่เรียกว่าเศรษฐกิจฐานความรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือจำเป็นที่ขาดไม่ได้ ในสังคมสมัยใหม่ ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสภาพการณ์จะช่วยแก้ปัญหาได้ และนำสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นพลังสำคัญสำหรับการอยู่รอดและการพัฒนา ทั้งสำหรับบุคคลแต่ละคน และสำหรับสังคมประเทศชาติโดยรวม

วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษามุ่งเป้าหมายระยะยาวสำหรับการพัฒนาของแต่ละบุคคล และการพัฒนาสังคม แต่การจัดการศึกษาโดยทั่วไปย่อมมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งบรรลุหลายประการ ได้แก่

1. ให้บริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ โดยถ่ายทอดหรือปลูกฝังเนื้อหาความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ได้รับการศึกษาวางตัวได้เหมาะสมในสังคม และมีความสามารถประกอบอาชีพตามความถนัด ความสนใจ หรือตามโอกาสของแต่ละคนได้สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียกว่า โรงเรียน มหาวิทยาลัย ศูนย์การเรียนรู้ สถานศึกษาปฐมวัย ทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการทางการศึกษา

2. เตรียมเด็กก่อนวัยเรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ และจัดให้เด็กในวัยเรียนได้รับการศึกษาเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองต่อเนื่อง โดยส่งเสริมเกื้อหนุนให้เด็กก่อนวัยเรียนขั้นพื้นฐานได้มีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย เซาว์ปัญญา ความสนใจที่เหมาะสม มีความพร้อมในการศึกษาระดับสูงขึ้นไป การจัดการส่วนนี้โดยทั่วไปเป็นความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น ส่วนเด็กในวัยเรียนทุกระดับจะได้รับการศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการเตรียมตัวระดับพื้นฐาน และเพื่อมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพการงานต่อไป

3. ให้โอกาสทางการศึกษา โดยเข้าถึงผู้รับบริการที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาดังปกติที่มีอยู่หลากหลาย การจัดการศึกษาลักษณะนี้มุ่งไปที่ผู้ด้อยโอกาสต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีฐานะยากจน ผู้ที่พลาดโอกาสได้รับการศึกษาในบางช่วงของชีวิต ผู้ที่มีปัญหาทางร่างกาย จิตใจ หรือสติปัญญา การจัดการศึกษาเช่นนี้มักดำเนินการโดยสถานศึกษาเฉพาะด้าน เช่น โรงเรียนสอนคนตาบอด โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หรือโดยวิธีการอื่นนอกระบบและตามอัธยาศัย เช่น ศูนย์การเรียนรู้การศึกษาในระบบทางไกล เป็นต้น

4. ตอบสนองความต้องการทางการศึกษาระดับสูงในเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์นี้มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ซึ่งอาจดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการวิเคราะห์วิจัยระดับสูง มุ่งคิดค้นเนื้อหาสาระที่แปลกใหม่จากเดิม นอกจากนี้ยังรวมถึงการฝึกอบรมเฉพาะทาง เช่น ด้านการเกษตร การอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นต้น มักดำเนินการในรูปแบบการประชุมสัมมนา การฝึกอบรม การดูงาน การฝึกปฏิบัติเฉพาะฯ

5. พัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลให้เต็มตามความสามารถและตอบสนองวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาข้อนี้เน้นการพัฒนามนุษย์ในลักษณะบูรณาการ คือ ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญาคุณธรรม ความคิดความสำนึกความรับผิดชอบ ซึ่งตามปกติควรเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาแต่หากสถานศึกษาไม่สามารถดูแลให้ครบถ้วนได้ก็ต้องจัดส่วนเสริมเติมในลักษณะการฝึกอบรมเฉพาะ การแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนปกติหรือการใช้สื่อต่าง ๆ ช่วยเสริม วัตถุประสงค์ส่วนนี้ยังรวมถึงการพัฒนาทักษะและคุณภาพของผู้ที่ทำงานแล้วหรือผู้ที่ผ่านการศึกษาดังระบบการปกติให้สามารถติดตามความรู้ใหม่ ๆ และวิทยาการที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นนี้ เป็นตัววัดความสามารถในการจัดการของผู้บริหาร จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้บริหารต้องกำหนดเกณฑ์จากวัตถุประสงค์ที่ระบุ และผู้บริหารก็ต้องได้รับการประเมินจากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดด้วย

เป้าหมายของการจัดการศึกษา

เป้าหมายของการจัดการศึกษาในภาพรวม คือ สมาชิกทุกคนในสังคม แต่เนื่องจาก มวลชนเหล่านี้มีจำนวนมากมากเกินไปที่จะมีองค์กรใดสามารถจัดการศึกษาให้ครบถ้วนครอบคลุม ได้จึงต้องมีการแบ่งกลุ่มประเภทของเป้าหมายออกตามความเหมาะสมในการจัด เช่น แบ่งตามอายุ แบ่งตามสาระเนื้อหา แบ่งตามลักษณะของบุคคล เป็นต้น

เป้าหมายของการจัดการศึกษาอาจแบ่งเป็นกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

1. เด็กก่อนวัยเรียน เมื่อทารกคลอดออกจากครรภ์พ่อแม่ผู้ปกครอง ปู่ย่าตายาย ญาติหรือคนเลี้ยงดูเป็นกลุ่มบุคคลแรกที่ทำหน้าที่ดูแลเลี้ยงดู และขณะเดียวกันก็ให้การศึกษาอบรม ด้วยการให้การศึกษาลักษณะนี้โดยทั่วไปยังไม่เป็นระบบ แต่เป็นธรรมชาติจึงยังไม่ถือว่าเป็นการจัดการศึกษาเมื่อทารกเติบโตขึ้นพอช่วยตนเองได้แล้ว พ่อแม่ซึ่งต้องมีภาระประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงลูกไม่อาจดูแลบุตรได้ ก็ปล่อยให้ผู้อยู่ในการดูแลของบุคคลอื่น เช่น บุคคลในกลุ่มเครือญาติหรือ มิฉะนั้นก็ต้องจ้างคนดูแลทางเลือกรูปการหนึ่ง คือ การส่งบุตรหลานเข้ารับการอบรมศึกษา ในศูนย์การเรียนปฐมวัยศูนย์รับเลี้ยงเด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งถือเป็นสถานศึกษาเบื้องต้นที่มีการจัดการศึกษา โดยมีผู้ดูแลที่ได้รับการศึกษาอบรมมาพอสมควรเป็นผู้ดูแลเมื่ออายุถึงวัยประมาณ สามขวบ สถานศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้มีการจัดการศึกษาที่เป็นระบบและมีรูปแบบมากขึ้น ซึ่งการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัยนี้เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหว ตามจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์กิจกรรมเกม การศึกษา เป็นต้น

2. บุคคลในวัยเรียน ผู้ที่อยู่ในวัยเรียน โดยทั่วไป หมายถึง ผู้ซึ่งรัฐกำหนดให้ผู้ปกครอง ต้องนำไปเข้าเรียน คือ อยู่ในข่ายการศึกษาภาคบังคับ โดยแต่ละประเทศกำหนดอายุไว้แตกต่างกัน ไปตามที่เห็นว่าเหมาะสม สำหรับประเทศไทยกำหนดให้ผู้เรียนระดับประถมถึงชั้นมัธยมศึกษา ปีที่สามเป็นการศึกษาภาคบังคับและหากผู้ปกครองมีความพร้อมก็ส่งเสียให้บุตรหลานของตนได้ เรียนต่อสูงขึ้น ไปอีกตามกำลังความสามารถระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ อาจแบ่งได้ หลายระดับ ได้แก่

2.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทั่วไป เป็นการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลในวัยเรียน ในระบบการเรียนในโรงเรียน ในครอบครัว หรือในสถานศึกษารูปแบบอื่น ในประเทศไทย การศึกษาขั้นพื้นฐานไล่เรียงกันไปตั้งแต่ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) ไปจนจบ ชั้นมัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6) การศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นมักใช้เวลาประมาณสิบสองปี เป็นส่วนใหญ่ ในช่วงปลายของการศึกษาระดับนี้เยาวชนที่สนใจศึกษาสายอาชีพแทนที่จะศึกษา

สายสามัญ ก็อาจเลือกเข้าเรียนในสถานศึกษาสายอาชีพ ซึ่ง ได้แก่ โรงเรียนอาชีวศึกษาระดับต้น
ต่าง ๆ ได้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 การศึกษาระดับอุดมศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนที่มุ่งศึกษาต่อ
ก็อาจเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งรวมสถาบันอุดมศึกษาสายอาชีพต่ำกว่าปริญญาด้วย ในกรณี
ที่ศึกษาระดับปริญญาที่อาจศึกษาต่อเนื่องไปตั้งแต่ระดับปริญญาตรี โท เอก หรือศึกษาเฉพาะด้าน
หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โท เอก

องค์ประกอบของการจัดการศึกษา

องค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษามี 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. สาระเนื้อหาในการศึกษา ในกรณีที่มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้จัดการศึกษามักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ หลักสูตรเหล่านี้อาจเป็นหลักสูตรกลางที่ใช้สำหรับการศึกษาแต่ละระดับ แต่ขณะเดียวกันก็ควรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ด้วยเนื้อหาสาระในการศึกษานั้นควรทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ครูต้องทบทวนเนื้อหาสาระที่ตนสอนเพื่อปรับแก้ไขให้ถูกต้องทันสมัย และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน หากเห็นว่าเนื้อหาผิดพลาดหรือล้าสมัยควรแจ้งผู้บริหารให้ทราบ

2. ครูผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ได้แก่ ครูและอาจารย์ ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับครูและอาจารย์ คือ ต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอในการติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการวิชาชีพใหม่ ๆ และวิทยาการด้านการเรียนการสอนตลอดเวลา บางกรณีต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้วยอนึ่งครูและอาจารย์ต้องพัฒนาความสามารถในการประยุกต์สาระเนื้อหาและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

3. สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น อาคาร สถานที่โต๊ะเก้าอี้ กระดานเขียน หนังสือ แบบเรียน สมุด ดินสอ ตลอดจนถึงอุปกรณ์ที่ทันสมัยที่มีราคาแพงทั้งหลาย เช่น อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เหล่านี้ สื่อและอุปกรณ์เหล่านี้เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่างเพียงพอ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สื่อเหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูที่มีคุณภาพต้องสามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษาสำหรับการสอนของตนด้วย

4. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน การศึกษายุคใหม่นั้นมีความแตกต่างไปจากการศึกษายุคก่อน ซึ่งเน้นที่ตัวครูระบบการศึกษายุคใหม่เน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ดังนั้น รูปแบบวิธีการเรียนการสอนแบบใหม่จึงแตกต่างไปจากเดิม จึงเกิดคำว่า “ปฏิรูปการเรียนรู้” ซึ่งนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่นการระดมความคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนำชมนอกสถานที่เรียน การใช้อุปกรณ์เครื่องมือประกอบ รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่ ๆ นี้ ผู้สอนพึงระมัดระวังเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ประกอบการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนของตน

5. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการศึกษายังมีผู้ที่รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรงอีกหลากหลาย ได้แก่ ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และยังจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการศึกษาอื่นร่วมด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการงานทะเบียน งานโภชนาการและสุขอนามัย รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนอื่น ๆ

6. เงินทุนสนับสนุน การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาล ในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน เป็นต้น เงินทุนเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย

7. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาในระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียนยังเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้น อาคารสถานที่ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตาม ก็ยังต้องมีสถานที่สำหรับการบริหารจัดการ การผลิตและถ่ายทอดสื่อ หรือการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ยังต้องใช้อาคารเป็นสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน สิ่งที่ผู้บริหารและผู้จัดการศึกษาต้องสนใจดูแล คือ ความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัยและการมีบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อการเรียนรู้ ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม หากจำเป็นต้องใช้งบประมาณปรับปรุงก็ควรแจ้งผู้บริหารให้ช่วยดำเนินการ

8. ผู้เรียน หรือผู้ศึกษาถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะผู้เรียน คือ ผู้รับการศึกษาและเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาการปรับเปลี่ยนความรู้ และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาการจัดการศึกษาจึงครอบคลุมขั้นตอนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้อุปกรณ์ให้การศึกษาอบรม การประเมิน และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้เป้าหมายการจัดการศึกษาในภาพรวมจึงมิได้จำกัดวงแคบเฉพาะ ในสถานที่ แต่มุ่งที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ

โดยมีปรัชญาพื้นฐานสำคัญ คือ ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษาและการศึกษา
ต้องจัดสำหรับคนทุกคน

รูปแบบของการจัดการศึกษา

รูปแบบการศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 กำหนดนั้นแบ่งออกเป็น
3 รูปแบบใหญ่ ๆ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร
ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน
การศึกษาในระบบเช่นนี้ หมายถึง การศึกษาที่จัดรูปแบบไว้แน่นอนเป็นเกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน
ส่วนใหญ่จัดในโรงเรียน วิทยาลัยมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น ซึ่งเรารู้จัก
คุ้นเคยกันคืออยู่แล้ว การศึกษาในระบบอาจจัดในชั้นเรียนหรือเป็นการศึกษาทางไกลก็ได้

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย
รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญ
ของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา
และความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่มตัวอย่างของการศึกษานอกระบบ ได้แก่ การศึกษา
นอกโรงเรียน การฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ เป็นต้น

3. การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ
ศักยภาพความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือ
แหล่งความรู้อื่น ๆ การศึกษารูปแบบนี้มีความยืดหยุ่นสูงเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเรียนรู้สามารถเลือก
เนื้อหาที่สนใจเป็นประโยชน์กับตนได้และสามารถใช้เวลาที่ปลอดจากภารกิจการงานอื่น ศึกษา
แล้วเรียนได้จึงเรียกว่าเป็นการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งนี้รูปแบบของการศึกษาตามอัธยาศัยมี
หลากหลายเช่น การฟังบรรยายพิเศษ การศึกษาจากเอกสารการเยี่ยมชม การชมการสาธิต การรับฟัง
รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ การสืบค้นเนื้อหาสาระจากอินเทอร์เน็ต หรือแหล่ง
เรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น เนื่องจากรัฐมีหน้าที่ร่วมกับชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ผู้บริหารและครูควรเข้ามา
มีส่วนใกล้ชิดความร่วมมือกับประชาชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยรูปแบบวิธีการต่าง ๆ
(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, 2553)

ระดับการศึกษา

การจัดการศึกษาของไทยมีการแบ่งระดับของการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนการศึกษา
ภาคบังคับ เพื่อเตรียมเด็กให้มีความพร้อมทุกด้านดีพอที่จะเข้ารับการศึกษาต่อไป การจัดการศึกษา

ระดับก่อนประถมศึกษานี้อาจจัดเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์เด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาล หรือจัดเป็นชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา

2. การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานและให้สามารถคงสภาพอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณ ได้มีความสามารถประกอบอาชีพตามควรแก่วัย และความสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การศึกษาระดับประถมศึกษาใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี เป็นการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งแต่ละท้องถิ่นจะกำหนดอายุเข้าเกณฑ์ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและความพร้อมของเด็ก แต่ต้องไม่บังคับเด็กเข้าเรียนตอนอายุครบ 6 ปีบริบูรณ์ และไม่ช้ากว่าอายุครบ 8 ปีบริบูรณ์

3. การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาหลังระดับประถมศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้บุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคมการศึกษาระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียนตอนละประมาณ 3 ปี นับว่าเป็นการศึกษาระดับกลาง ซึ่งจัดขึ้นสำหรับเด็กวัยรุ่นอายุประมาณ 12-17 ปี ให้ได้เรียนหลังจากจบประถมศึกษาและเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงขึ้นไป ผู้ที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษา อาจจะออกไปประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ หรือศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนกลุ่มวิชาการและ วิชาชีพตามความถนัด และความสนใจอย่างกว้างขวางและในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เน้นการเรียนกลุ่มวิชาที่ผู้เรียนจะยึดเป็นอาชีพต่อไป

4. การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาหลังระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ การศึกษาระดับนี้จัดแบบกว้างให้ผู้เรียนมีความรู้รอบ และเน้นเฉพาะสาขาวิชาชีพให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกและชำนาญทั้งในด้านทฤษฎี ปฏิบัติและมีจรรยาบรรณของวิชาชีพนั้น ๆ หน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาจึงมุ่งดำเนินการเรียนการสอนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ การวิจัยเพื่อแสวงหาข้อมูล ความรู้ใหม่ และพิสูจน์หลักทฤษฎีต่าง ๆ การบริการชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาประเทศทุกด้าน และช่วยแก้ปัญหาของชุมชน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558)

ประโยชน์ของการศึกษา

การศึกษา คือ การสร้างคนให้มีความรู้ความสามารถมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นมีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงามมีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคมมีความพร้อมที่จะประกอบการทำงานอาชีพได้ การศึกษาช่วยให้คนเจริญงอกงามทั้งทางปัญญาจิตใจร่างกายและสังคม การศึกษาจึงเป็น

ความจำเป็นของชีวิตอีกประการหนึ่งนอกเหนือจากความจำเป็นด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่ 5 ของชีวิตเป็นปัจจัยที่จะช่วยแก้ปัญหาทุก ๆ ด้านของชีวิตและเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตในโลกที่มีกระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกันการศึกษายังมีบทบาทและความจำเป็นมากขึ้นด้วยการศึกษาที่จะช่วยให้ทุกคนมีชีวิตที่ดีมีความสุขจะต้องมีลักษณะที่สำคัญดังนี้ (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2548)

1. เป็นการศึกษาที่ให้ความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นอย่างเพียงพอเช่นความรู้ และทักษะทางด้านภาษาการคิดคำนวณความเข้าใจหลักการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น สภาพปัจจุบันมีความจำเป็นต้องสนับสนุนให้ทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 12 ปี จึงจะเพียงพอกับความต้องการและความจำเป็นที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
2. การศึกษาทำให้คนเป็นคนฉลาดเป็นคนมีเหตุผลคิดเป็นแก้ปัญหาเป็นและรู้จักวิธีแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและเพื่อการทำงานอาชีพ
3. การศึกษาต้องสร้างนิสัยที่ดีงามให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยเฉพาะนิสัยรักการเรียนรู้ และนิสัยอื่น ๆ เช่น ความเป็นคนซื่อสัตย์ ขยัน อดทน รับผิดชอบ เป็นต้น
4. การศึกษาต้องทำให้ผู้เรียนไม่เป็นคนเห็นแก่ตัวเห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวมให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในสังคมอยู่รวมกับผู้อื่นช่วยเหลือผู้อื่นช่วยสร้างสังคมที่สงบเป็นสุขรักษาสິงแวดล้อมให้ยั่งยืน
5. การศึกษาต้องทำให้คนมีทักษะการทำงานอาชีพที่เพียงพอกับการเข้าสู่การทำงานอาชีพ รู้จักการประกอบอาชีพ และรู้จักพัฒนาการทำงานอาชีพ

สรุปได้ว่าทั้ง 5 ประการ เป็นพื้นฐานทางการศึกษาที่จำเป็นที่คนจะต้องได้รับรู้อย่างทั่วถึงทุกคนถ้าทุกคนได้รับอย่างครบถ้วนเพียงพอก็จะทำให้เกิดทักษะลักษณะและนิสัยที่ดีงามได้ การศึกษาจึงไม่ใช่สิ่งจำเป็นเพียงสำหรับคนบางคนแต่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่ขาดความพร้อมในปัจจัยต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพยังมีความจำเป็นมากที่สุด

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ นับว่าเป็นสิ่งที่ยังคงสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตและการทำงานของบุคคล การตัดสินใจที่ดีนั้นจะก่อให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้ที่จะตัดสินใจจึงควรหาข้อมูล หรือมีข้อมูลที่ดีและมีกระบวนการที่ดีในการตัดสินใจ ตลอดจนตระหนักถึงสาเหตุที่ทำให้เกิด

การตัดสินใจผิดพลาดอีกด้วย ซึ่งได้มีนักวิชาการทั้งนักวิชาการชาวไทยและนักวิชาการต่างประเทศ ได้ให้คำนิยามหรือความหมายของคำว่า “การตัดสินใจ” (Decision) ไว้ต่างกัน ดังนี้

ภูมิจิตร ศรีวงศ์ราช (2551, หน้า 9) นำเสนอว่าการตัดสินใจ คือ การพิจารณาไตร่ตรอง จริ่งใจตัดสินใจ หรือตกลงใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในการเลือกปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่เล็งเห็นว่าดีที่สุดเหมาะสมที่สุด หรือได้ประโยชน์มากที่สุด จากบรรดาทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่หลาย ทางเลือก เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางปฏิบัติอันจะนำไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างสัมฤทธิ์ผล

ประชุม รอดประเสริฐ (2535, หน้า 253 อ้างถึงใน ภูมิจิตร ศรีวงศ์ราช, 2551, หน้า 9) ให้ความหมายการตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการในการสร้างทางเลือกการดำเนินงานใด ๆ ไว้หลาย ๆ ทางแล้วพิจารณาตรวจสอบประเมินผลทางเลือกนั้น เพื่อเลือกทางที่ดีที่สุดเพียงทางเลือก เดียวและนำไปดำเนินการ

Kast and Rosenzweig (1974, p. 358 อ้างถึงใน ภูมิจิตร ศรีวงศ์ราช, 2551, หน้า 9-10) กล่าวถึง การตัดสินใจ หมายถึง การกำหนดแนวคิดขึ้นมาโดยมีทางเลือกสองทาง หรือมากกว่านั้น ที่ผู้ตัดสินใจจะต้องหาทางเลือกทางหนึ่งอย่างรอบคอบในการปฏิบัติงานในองค์กรนั้น และบรรดา กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาจะเรียกว่าเป็นการตัดสินใจ

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2550, หน้า 187) กล่าวว่า การตัดสินใจหรือการวินิจฉัยสั่งการ หมายถึง การเลือกปฏิบัติหรือคว่นการปฏิบัติหรือการเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดในทางใด ทางหนึ่งจากทางเลือกหลาย ๆ ทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการหรือการวินิจฉัยสั่งการ คือ การชั่งใจไตร่ตรองและตัดสินใจเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดในทางใดทางหนึ่งจากหลาย ๆ ทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

บรรยงค์ ไตจินดา (2543 อ้างถึงใน ศรารักษ์ ศิริพันธุ์, 2554, หน้า 23) กล่าวว่า การวินิจฉัย สั่งการหรือการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาพิจารณาตัดสินใจและสั่งการ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งการวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากเพราะ การวินิจฉัยสั่งการจะเป็นการเลือกทางเลือกดำเนินการที่ดีที่สุดในบรรดาทางเลือกหลาย ๆ ทาง

สมคิด บางโม (2545 อ้างถึงใน ศรารักษ์ ศิริพันธุ์, 2554, หน้า 23) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในทางปฏิบัติการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่งยาก สลับซับซ้อนและมีวิธีการแก้ปัญหาให้วินิจฉัยมากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่

ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกสิ่งการปฏิบัติโดยวิธีใดจึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุดและบังเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรนั้น

วิทยา วิสูตรเรืองเดช (2545, หน้า 137) ให้ความหมายว่า การตัดสินใจ หมายถึง ในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลจะต้องผ่านกระบวนการต่าง ๆ อยู่มากมายโดยการตัดสินใจเลือกกระทำ หรือละเว้นไม่กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของตนขึ้นอยู่กับพื้นฐานเหตุผลของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไปตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อม ซึ่งการตัดสินใจเพื่อตนเอง หรือการตัดสินใจเพื่อส่วนรวมขึ้นอยู่กับความเชื่อค่านิยม ทัศนคติและแรงจูงใจต่าง ๆ

Harrison (1981, p. 25 อ้างถึงใน กิตติภณ กิตยานุรักษ์, 2552, หน้า 11) ได้นิยามว่าการตัดสินใจเป็นขบวนการประเมินที่เกี่ยวกับทางเลือกหรือตัวเลือกที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย การคาดคะเนผลที่เกิดจากการเลือกปฏิบัติต่าง ๆ บังคับให้มีผู้ตัดสินใจตัวเลือกทางปฏิบัติที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายมากที่สุด

Paul (1983, p. 4 อ้างถึงใน กิตติภณ กิตยานุรักษ์, 2552, หน้า 11) ให้ความหมายว่าการตัดสินใจเป็นการกระทำที่ต้องทำเมื่อไม่มีเวลาที่จะหาข้อเท็จจริงอีกต่อไป ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือว่า เมื่อใดจะตัดสินใจควรหยุดหาข้อเท็จจริง ข้อยุติ (Solution) จะแปรเปลี่ยนไปตามปัญหาที่ต้องการแก้ไข ซึ่งการรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายและการใช้เวลา

แสวง รัตนมงคลมาส (2536 อ้างถึงใน พิบูล ทีปะปาล, 2550, หน้า 110) ได้ให้ความหมายของคำว่า การตัดสินใจ คือ การเลือกบนทางเลือก (Choice of alternative) ซึ่งทางเลือกนั้นจะต้องมี

1. เป้าหมาย หรือจุดประสงค์ (Goals) ความมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุผลนั้น ผู้กระทำต้องมีการกำหนดเป้าหมายไว้ก่อนล่วงหน้า และพยายามที่จะกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น
2. ความเชื่อ (Belief orientation) เกิดจากความคิด ความรู้ ในเรื่องนั้นที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการเลือกการกระทำทางสังคม
3. ค่านิยม (Value standard) คือ สิ่งที่บุคคลยึดถือเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง ค่านิยมนั้นเป็นลักษณะความเชื่ออย่างหนึ่งแต่มีลักษณะถาวร โดยเชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่างเป็นสิ่งที่ดีหรือสังคมเห็นดี เห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือและปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติอย่างอื่น
4. นิสัย และธรรมเนียม (Habits and customs) คือ แบบอย่างพฤติกรรมที่สังคมกำหนดไว้แล้วสืบต่อกันมาด้วยประเพณี
5. การคาดหวัง (Expectation) คือ ท่าทีของบุคคลอื่นที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองต้องการ

จากความหมายของการตัดสินใจ สรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุด และมีประโยชน์สูงสุดจากทางเลือกที่มีอยู่หลายแนวทาง เพื่อที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายที่กำหนดไว้

กระบวนการตัดสินใจ (Process of decision making)

กระบวนการตัดสินใจ (Process of decision making) หมายถึง การกำหนดขั้นตอนของการตัดสินใจตั้งแต่ขั้นตอนแรกไปจนถึงขั้นตอนสุดท้าย การตัดสินใจโดยมีลำดับขั้นของกระบวนการ ดังกล่าว เป็นการตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผลและมีกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือช่วยในการหาข้อสรุปเพื่อการตัดสินใจ ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจมีอยู่หลายรูปแบบ แล้วแต่ความคิดเห็นของนักวิชาการ ดังต่อไปนี้

Plunkett and Attner (1994, p. 162 อ้างถึงใน กุลชลี ไชยน์นตา, 2549, หน้า 135-139) ได้เสนอลำดับขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา (Define the problem) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะการระบุปัญหาได้ถูกต้องหรือไม่ ย่อมมีผลต่อการดำเนินการในขั้นต่อ ๆ ไปของกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการตัดสินใจด้วย

ขั้นที่ 2 การระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Identify limiting factors) เมื่อสามารถระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้วผู้บริหารควรพิจารณาถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ขององค์การ โดยพิจารณาจากทรัพยากร ซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการผลิต ได้แก่ กำลังคน เงินทุน เครื่องจักร สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ รวมทั้งเวลาซึ่งมักเป็นปัจจัยจำกัดที่พบอยู่เสมอ ๆ การรู้ถึงข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้จะช่วยให้ผู้บริหารกำหนดขอบเขตในการพัฒนาทางเลือกให้แคบลงได้ ตัวอย่างเช่น ถ้ามีเงื่อนไขว่าต้องส่งสินค้าให้แก่ลูกค้าภายในเวลา 1 เดือน ทางเลือกของการแก้ไขปัญหาการผลิตสินค้าไม่เพียงพอที่มีระยะเวลาดำเนินการมากกว่า 1 เดือน ก็ควรถูกตัดทิ้งไป

ขั้นที่ 3 การพัฒนาทางเลือก (Develop potential alternatives) ขั้นตอนต่อไป ผู้บริหารควรทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งทางเลือกเหล่านั้นควรเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพและมีความเป็นไปได้ ในการแก้ปัญหาให้น้อยลงหรือให้ประโยชน์สูงสุด ในการพัฒนาทางเลือกผู้บริหารอาจขอความคิดเห็นจากนักบริหารอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จทั้งภายในและภายนอกขององค์การ ซึ่งอาจใช้วิธีการปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือจัดการประชุมกลุ่มย่อยขึ้น ข้อมูลที่ได้รับจากบุคคลเหล่านั้นเมื่อผนวกรวมกับสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์และประสบการณ์ของตนเองจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาทางเลือกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ทางเลือก (Analyze the alternatives) เมื่อผู้บริหารได้ทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ โดยจะนำเอาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกันอย่างรอบคอบ ทางเลือกบางทางเลือกที่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดขององค์การก็อาจทำให้เกิดผลต่อเนื้อที่ไม่พึงประสงค์ตามมา เช่น ทางเลือกหนึ่ง ของการเพิ่มผลผลิต ได้แก่ การลงทุนติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะช่วยให้แก้ปัญหาได้ แต่อาจมีปัญหากับการลดลงของขวัญกำลังใจของพนักงานในระยะต่อมา เป็นต้น

ขั้นที่ 5 การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the best alternative) เมื่อผู้บริหารได้ทำการวิเคราะห์และประเมินทางเลือกต่าง ๆ แล้ว ผู้บริหารควรเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว ทางเลือกที่ดีที่สุดควรมีผลเสียต่อเนื้อในภายหลังน้อยที่สุด และให้ผลประโยชน์มากที่สุด แต่บางครั้งผู้บริหารอาจตัดสินใจเลือกทางเลือกแบบประนีประนอมโดยพิจารณาองค์ประกอบที่ดีที่สุดของแต่ละทางเลือก

ขั้นที่ 6 การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the decision) เมื่อผู้บริหารได้ทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว ก็ควรมีการนำผลการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรกำหนด โปรแกรมของการตัดสินใจ โดยระบุถึงตารางเวลา การดำเนินงาน งบประมาณ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติควรมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน และจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่จะช่วยให้การตัดสินใจเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ ผู้บริหารควรกำหนดระเบียบวิธี กฎ และนโยบาย ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 7 การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a control and evaluation system) ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจ ได้แก่ การสร้างระบบการควบคุม และการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ผู้บริหารแก้ปัญหา หรือทำการตัดสินใจใหม่ได้ โดยได้ผลลัพธ์ของการปฏิบัติที่ดีที่สุด

วุฒิชัย จานง (2523 อ้างถึงใน กิตติภณ กิตยานุรักษ์, 2552, หน้า 6) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โยใช้หลักเชิงเหตุผล เป็นลักษณะของการหาทางออกที่ดีที่สุดเป็นพื้นฐาน และได้แบ่งขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นแสวงหาข้อมูลข่าวสาร (Data collection) เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นย่อมมีสาเหตุ การเสาะแสวงหาข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา คือ การเสาะหาสิ่งที่เป็นสาเหตุ นั้นเพื่อมาเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจ และจะต้องกระทำอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ ทั้งในแง่ของ

การเก็บรวบรวมข้อมูล (Collective) และในแง่ของการวิเคราะห์ (Analysis) ซึ่งเป็นลักษณะและวิธีการเกี่ยวกับการวิจัย

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์ทางเลือก (Formulating alternative) เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการตัดสินใจ เป็นการพยายามจะครอบคลุมวิธีทางที่จะแก้ไขปัญหาได้ในหลาย ๆ วิธี และจะต้องกำหนดให้ได้ในรูปธรรมหลักข้อเท็จจริง และในทางปฏิบัติต้องสร้างฉลากขึ้นมา ก่อนว่าเรื่องนี้ มีทางเลือกอะไรบ้างในทางเลือกนั้น ๆ มีข้อเท็จจริงรูปธรรมหลัก ๆ อย่างไรบ้าง

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ทางเลือก (Analysis alternative) การวิเคราะห์ทางเลือกควรใช้ความเป็นจริงที่เป็นภาวะวิสัย (Objective analysis) พยายามหลีกเลี่ยงการนำค่า (Value) ทั้งหลาย มาเกี่ยวข้องในการวิเคราะห์

4. ขั้นตอนการเปรียบเทียบค่าทางเลือก (Value comparison) ขั้นตอนนี้ จะเป็นการเปรียบเทียบ โดยนำค่า (Value) ที่เกี่ยวข้องมาเปรียบเทียบกับขั้นตอนอื่นที่ปลอดจากค่า แล้วมาพิจารณาทางเลือกอีกครั้งหนึ่ง

5. ขั้นตอนการตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุด (Choice of alternative on the best set of alternative) ขั้นตอนนี้เป็นการตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุด

Prasad (1967 อ้างถึงใน ยุวดี ชีโนดม, 2548, หน้า 37) ได้สรุปกระบวนการตัดสินใจ ออกเป็น 7 ขั้นตอน คือ

1. การพิจารณาถึงตัวปัญหา ขั้นตอนแรกของกระบวนการตัดสินใจ คือ การพิจารณาว่าอะไร คือ ปัญหาที่แท้จริง เพื่อที่จะได้ทราบขอบเขตของปัญหา ดังนั้นผู้ตัดสินใจจำเป็นต้องทราบ ข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดที่แท้จริง เพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด

2. การวิเคราะห์ปัญหา เป็นการพิจารณาว่าใครควรเป็นผู้ตัดสินใจ การตัดสินใจการกระทำ โดยบุคคลคนเดียวหรือเป็นกลุ่ม การรวบรวมข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นจะขาดไม่ได้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ ทางเลือกต่อไป

3. การค้นหาทางเลือก การแก้ปัญหาหนึ่งอาจแก้ได้หลายวิธี วิธีต่าง ๆ ย่อมมีการดำเนินการที่แตกต่างกันไป จึงต้องค้นหาทางเลือกต่าง ๆ ขึ้นมาหลายทางโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แล้ว ทางเลือกในการแก้ปัญหาามีหลายทาง หากมีทางเดียวปัญหาจะไม่เกิดขึ้น และไม่ต้องมีการตัดสินใจ

4. การประเมินผลทางเลือก เมื่อได้มีการค้นหาทางเลือกหลาย ๆ ทาง และกำหนด เป็นทางเลือกต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือ การประเมินผลทางเลือกเหล่านั้น เพื่อทราบข้อดี และข้อเสียของทางเลือกที่มี

5. การเลือกทางเลือก เป็นการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหา เมื่อประเมินผลทางเลือกในแต่ละทางเลือกแล้วนำทางเลือกที่น่าจะเป็นไปได้สำหรับการแก้ไขปัญหา มาพิจารณาเปรียบเทียบเพื่อค้นหาทางเลือกที่ดีที่สุด เหมาะสมที่สุด

6. การนำทางเลือกไปปฏิบัติ ในขั้นตอนนี้ต้องชี้แจงให้บุคคลอื่นเข้าใจถึงสาเหตุของการตัดสินใจ การนำทางเลือกไปปฏิบัติโดยความราบรื่นและบังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมถือว่าเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง และช่วยให้การปฏิบัติเกิดประโยชน์สูงสุด

7. การติดตามผลการตัดสินใจ การติดตามผลการตัดสินใจว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ หากมีปัญหาเกิดขึ้นจะได้เตรียมการแก้ไขปัญหา และข้อบกพร่องต่าง ๆ

Terry (1977 อ้างถึงใน ยุวดี ชิโนคม, 2548, หน้า 38) ได้กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ควรมีขั้นตอน ดังนี้

1. เข้าใจความสำคัญของการตัดสินใจ
2. ตั้งเกณฑ์การตัดสินใจ
3. จัดลำดับความสำคัญและข้อจำกัดของกฎเกณฑ์การพิจารณาในการตัดสินใจ
4. ค้นหาทางเลือกหลาย ๆ ทางเพื่อใช้พิจารณาตัดสินใจ
5. ประเมินผลทางเลือกแต่ละทางด้วยกฎเกณฑ์ที่เชื่อถือได้
6. เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

ชูชัย เทพสาร (2554, หน้า 15) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดปัญหา โดยทั่วไปปัญหา หมายถึง สภาพที่ไม่เป็นที่พอใจและความไม่พอใจมักจะเกิดความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรเป็นหรือที่ต้องการของผู้ที่มีหน้าที่ตัดสินใจ
2. กำหนดมาตรฐานสำหรับใช้ในการตัดสินใจ อันเป็นการระบุถึงลักษณะและปัจจัยต่าง ๆ ที่จะต้องใช้พิจารณาในการตัดสินใจ
3. ลำดับความสำคัญของมาตรการหรือปัจจัยที่กำหนดไว้ว่าจะ ไรมีความสำคัญมากที่สุด และเรียงลำดับกันไว้
4. กำหนดทางเลือกที่พอจะมีความเป็นไปได้จำนวนหนึ่ง และกำหนดคุณค่าของทางเลือกตามมาตรการแต่ละอย่าง
5. เมื่อมีทางเลือกแล้ว ขั้นต่อไปเป็นการประเมินแต่ละทางเลือกว่ามีจุดอ่อนจุดแข็งอย่างไร โดยอาศัยมาตรการหรือปัจจัยที่กำหนดไว้และหาค่าของแต่ละทางเลือกอาศัยน้ำหนักของแต่ละมาตรการคูณกับคุณค่าของทางเลือก แล้วนำมารวมกันเป็นค่าทั้งหมดของแต่ละทางเลือก

6. ขั้นสุดท้าย คือ การเลือกเอาทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งน่าจะเป็นทางเลือกที่มีคะแนนมากที่สุด

จากกระบวนการตัดสินใจ สรุปได้ว่า กระบวนการตัดสินใจ เป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ในการเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม หรือพอใจ เพื่อจะนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ หรือแก้ไขปัญหา ซึ่งจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทรัพยากร และบุคคล โดยใช้หลักการของเหตุผลในการประเมินทางเลือกเพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

อัญญาช สุทรสารทูล (อ้างถึงใน สงบ สิงสันจิตร, 2550, หน้า 34) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมี 4 ด้าน คือ

1. ปัจจัยทางด้านสังคม เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ หลักธรรมของสังคม ระบบการศึกษาและสิ่งแวดล้อม
2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เช่น อาชีพ การทำมาหากิน รายได้ การเพิ่มผลผลิตอาหาร เงินทุน และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ
3. ปัจจัยด้านผู้ตัดสินใจ เช่น ระดับการศึกษา ระดับสติปัญญา ความรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ประสบการณ์เดิม วุฒิภาวะ นิสัย อารมณ์ และความจำเป็นส่วนตัวของผู้ตัดสินใจ
4. ปัจจัยด้านเวลา สถานที่ และข้อเท็จจริง เพราะการตัดสินใจที่กระทำในเวลา สถานที่ และข้อเท็จจริงที่ได้รับมีปริมาณและคุณภาพแตกต่างกัน วิธีเลือกใช้อาจจะแตกต่างกันด้วย

Reeder (1996, pp. 179-182 อ้างถึงใน ชูชัย เทพสาร, 2554, หน้า 17-18) กล่าวว่า การตัดสินใจในรูปแบบจิตวิทยาสังคมนั้น โดยทั่วไปรูปแบบทางจิตวิทยาสังคม (Social psychology) ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและพฤติกรรมของมนุษย์นั้น สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจโดยบุคคลจะแปลงสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเหล่านั้นเข้าสู่ตัวคน ๆ นั้นซึ่งการแปลงปัจจัยภายนอกมาสู่ตัวบุคคลจะอยู่ในรูปของความเชื่อ (Beliefs) และความไม่เชื่อ (Disbeliefs) ซึ่งความเชื่อและความไม่เชื่อเป็นเหตุผลที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม ดังนั้น ปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจไม่ได้เกิดจากปัจจัยภายนอกโดยตรง การตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของบุคคลจะประกอบด้วย ความเชื่อ และความไม่เชื่อหลาย ๆ อย่างรวมกันและการกระทำทางสังคม (Social action) ประกอบด้วยกลุ่มของปัจจัยหลายประการ บุคคลอาจตัดสินใจกระทำพฤติกรรมอย่างเดียวกัน แต่ปัจจัยหรือเหตุการณ์การตัดสินใจจะแตกต่างกัน เหตุผลดังกล่าว ประกอบด้วย 1) ปัจจัยดึงดูด 2) ปัจจัยผลัก และ 3) ปัจจัยความสามารถหรือปัจจัยสนับสนุนตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยดึงดูด (Pull factors) ประกอบด้วย

1.1 เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมาย (Goals) คือ กิจกรรม วัตถุประสงค์ คุณลักษณะ ความเชื่อ ความรู้ กิจธุระ หรือ สภาพความเป็นอยู่ที่คุณต้องการ ความมุ่งหมายที่จะให้บรรลุผล ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นผู้กระทำจะมีการกำหนดเป้าหมายหรือจุดประสงค์ไว้ล่วงหน้าและ ผู้กระทำพยายามที่จะกระทำทุกวิถีทางเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ หรือเป้าหมายนั้น

1.2 ความเชื่อ (Belief orientation) คือ การรับรู้หรือความเข้าใจของแต่ละคน หรือของกลุ่มต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ความเชื่อนั้นเป็นผลมาจากการที่คุณคนได้รับรู้ไม่ว่าจะเป็นแนวคิด หรือความรู้ที่ตนเองซึ่งความเชื่อจะมีผลต่อการตัดสินใจของคุณคนและพฤติกรรมทางสังคมบุคคล ในกรณีที่ว่าบุคคลและจะเลือกรูปแบบของพฤติกรรมบนพื้นฐานของความเชื่อที่ตนยึดมั่นอยู่ แต่อย่างไรก็ตามความเชื่อนี้จะส่งผลให้คุณคนกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้นก็เป็นที่

1.3 ค่านิยม (Value standard) เป็นสิ่งที่คุณคนยึดถือ เป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและ กำหนดการกระทำของตนเองเป็นความเชื่ออย่างหนึ่งที่มีลักษณะค่อนข้างถาวรผู้กระทำเชื่อว่าวิถี ปฏิบัติบางอย่างเป็นสิ่งที่ดีหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบที่จะยึดถือปฏิบัติ ค่านิยมของมนุษย์ หรือ ของผู้กระทำทางสังคมจะแสดงออกทางทัศนคติและพฤติกรรมของผู้กระทำทุกรูปแบบ ดังนั้น ค่านิยมจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของคุณคน โดยบุคคลพยายาม ที่จะกระทำให้สอดคล้องกับค่านิยมที่ตนเองยึดถืออยู่

1.4 นิสัยและขนบธรรมเนียม (Habit and customs) คือ แบบอย่างพฤติกรรมที่สังคม กำหนดไว้แล้วและสืบต่อกันมาด้วยประเพณี ซึ่งถ้ามีการละเมิดก็จะถูกบังคับด้วยการที่สังคม ไม่เห็นชอบด้วยในการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำ เช่น ไม่มีการอนุมัติ ไม่มีการร่วมพฤติกรรม อย่างใดอย่างหนึ่งของมนุษย์หรือของผู้กระทำทางสังคมส่วนหนึ่งเนื่องมาจากแบบอย่างพฤติกรรม ที่สังคมกำหนดไว้ให้แล้ว

2. ปัจจัยผลัก (Push factors) ประกอบด้วย

2.1 ความคาดหวัง (Expectation) เป็นการรับรู้ของผู้กระทำทางสังคมว่าคุณคนอื่น กลุ่มหรือสังคมโดยทั่วไปต้องการให้เชื่อหรือรู้สึก หรือประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ ภายใต้อาณัติการนั้น หรือกล่าวได้ว่าความคาดหวัง คือ ทำที่ของคุณคนที่มีต่อพฤติกรรมของคุณคน ที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง ซึ่งคาดหวังหรือต้องการให้คุณคนนั้นถือปฏิบัติและกระทำในสิ่งที่ตนต้องการ ดังนั้นในการตัดสินใจในการเลือกกระทำพฤติกรรมของคุณคน (Social action) ส่วนหนึ่ง จึงขึ้นอยู่กับความคาดหวังและทำที่ของคุณคนอื่นด้วย

2.2 ข้อผูกพัน (Commitment) เป็นสิ่งที่ผู้กระทำเชื่อว่าเขาถูกผูกมัดที่จะต้องกระทำ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือประเด็นปัญหาที่ตนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้

ผู้กระทำจะทำตามคำสั่งญาติที่ไว้กับผู้อื่น ดังนั้นข้อผูกพันจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการกระทำทางสังคม เพราะผู้กระทำตั้งใจจะทำสิ่งนั้น ๆ เนื่องจากเขารู้ว่ามีข้อผูกพันที่จะต้องกระทำ

2.3 การบังคับ (Forces) เป็นตัวช่วยกระตุ้นให้ผู้กระทำตัดสินใจกระทำได้เร็วขึ้น เพราะขณะที่ผู้กระทำตั้งใจจะทำสิ่งต่าง ๆ เป็นความเชื่อที่อยู่ในใจของผู้กระทำว่าตนเองต้องตัดสินใจหรือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่ตนเองรู้สึกว่าจะไม่มีทางเลือกอื่นอีก นอกจากจะต้องประพฤติปฏิบัติตามในสถานการณ์ที่ผู้กระทำตั้งใจจะทำสิ่งต่าง ๆ แต่ยังไม่แน่ใจว่าจะกระทำดีหรือไม่ นั่นการบังคับจะเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นให้ผู้กระทำตัดสินใจปฏิบัติได้เร็วขึ้น ดังนั้น การบังคับจึงมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม เนื่องจากบุคคลมักมีความโน้มเอียงที่จะประพฤติปฏิบัติเมื่อถูกบังคับให้ทำ

3. ปัจจัยความสามารถหรือปัจจัยสนับสนุน (Able factors)

3.1 โอกาส (Opportunity) คือ ความเชื่อของผู้กระทำที่มีต่อสถานการณ์หรือทางเลือก ที่มีอยู่ซึ่งเมื่อผู้กระทำพิจารณาแล้วเห็นว่าภายใต้สถานการณ์นั้นมีช่องทางจังหวะเวลาที่เหมาะสม และเปิดโอกาสให้เลือกกระทำได้ ดังนั้นการที่บุคคลจะตัดสินใจและประพฤติปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดลงไปจึงขึ้นอยู่กับโอกาสที่มีในสถานการณ์นั้น

3.2 ความสามารถ (Ability) คือ การรับรู้ของผู้กระทำเกี่ยวกับกำลังหรือพลังของตนเองในการที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดจนบรรลุผลสำเร็จภายใต้สถานการณ์นั้น ๆ ผู้กระทำจะตระหนักถึงความสามารถของตนเองก่อนที่การตัดสินใจและกระทำทางสังคมเพราะรู้ว่าถ้าตัดสินใจกระทำไปแล้วจะมีความสามารถกระทำได้นั่นเอง ดังนั้น โดยทั่วไปแล้วบุคคลจะกระทำพฤติกรรมใด ๆ จะพิจารณาศึกษาความสามารถของตนเองเสียก่อน

3.3 การสนับสนุน (Support) คือ การช่วยเหลือซึ่งผู้กระทำเชื่อว่ากำลังได้รับ หรือจะได้รับจากผู้อื่นในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งผู้กระทำจะเป็นผู้เลือก ดังนั้นบุคคลมักจะมี ความโน้มเอียงที่ตัดสินใจและกระทำพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดเมื่อรู้ว่าได้รับการสนับสนุน จากผู้อื่น

ซูซีย์ เทพสาร (2554, หน้า 18) กล่าวว่า ปัจจัยของการตัดสินใจในแนวคิด ซึ่งสรุปได้ว่าการตัดสินใจอะไรจะต้องพิจารณาปัจจัย 3 อย่าง คือ ประการแรก ได้แก่ ข้อมูลจากตนเองที่ผู้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้เพียงธรรมชาติแล้ว ประการที่สองการใช้ข้อมูลทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม ประการที่สามด้านความรู้วิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาบางตัวก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ได้แก่ การรับรู้ ค่านิยม และบุคลิกภาพ ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1. การรับรู้ (Perception) จะมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมการตัดสินใจของบุคคลให้แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะจะมีอิทธิพลในสถานการณ์การตัดสินใจที่ไม่แน่นอน ข้อมูลในการตัดสินใจไม่เพียงพอ และยังมีบทบาทสำคัญเมื่อจะต้องตัดสินใจเลือกทางที่ไม่มีข้อแตกต่างกันมากนัก ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการรับรู้ ได้แก่ ประสบการณ์ ค่านิยมของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพ พื้นฐานทางวัฒนธรรม และลักษณะทางกายภาพของแต่ละบุคคล

2. ค่านิยม เป็นกรอบมาตรฐานซึ่งใช้เป็นกรอบกำหนดทางเลือกของคนจากทางเลือกต่าง ๆ ถือว่ามีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจ ค่านิยมอาจจะเรียนรู้จากพ่อแม่ ครูอาจารย์ เพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงาน พื้นฐานทางสังคม สื่อมวลชน และอื่น ๆ นอกจากค่านิยมแล้วจริยธรรมในสังคมก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจกล่าว คือ ในการแสวงหาทางเลือกต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจนั้น ผู้ตัดสินใจต้องคำนึงถึงจริยธรรม หรือค่านิยมของสังคมนั้น ๆ ด้วยว่าทางเลือกนั้นนำไปปฏิบัติแล้วสังคมยอมรับหรือไม่ หรือจะก่อให้เกิดปัญหาหรือมีผลกระทบต่อจริยธรรมของคนในสังคมหรือไม่

3. บุคลิกภาพ (Personality) ของผู้ตัดสินใจแต่ละคนจะมีอิทธิพล เช่น บางคนอาจจะมีโอกาสมีบุคลิกภาพกล้าเสี่ยง กล้าได้กล้าเสีย บางคนชอบบิรือในการตัดสินใจ บางคนชอบทดลอง เมื่อพบเหตุการณ์เดียวกัน ผู้ตัดสินใจที่มีบุคลิกภาพต่างกันจะเลือกวิธีในการแก้ปัญหาแตกต่างกัน

วัชรวิ ทรัพย์มี (2546 อ้างถึงใน แสงเดือน อินทร์ลือ, 2551 หน้า 117) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ คือ

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลได้ผลเสียต่อตนเอง เช่น ในการเลือกอาชีพจะคำนึงถึงรายได้จะทำให้มีกินมีใช้ระดับใด งานนั้นน่าสนใจตรงตามความถนัดความสามารถของตนหรือไม่ จะทำงานในท้องถิ่นที่ตนต้องการหรือไม่ มีโอกาสก้าวหน้าและมีความมั่นคงในการทำงานนั้นมากน้อยเพียงใด

2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับผลได้ผลเสียต่อคนใกล้ชิด ซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญเพียงพอไหม มีเวลาให้กับครอบครัวหรือไม่ มีสวัสดิการสำหรับครอบครัวหรือไม่

3. ปัจจัยด้านการยอมรับตนเอง โดยบุคคลจะพิจารณาว่าถ้าเลือกกระทำเช่นนี้แล้วตนเองภูมิใจหรือไม่ รับผิดชอบหรือไม่ เช่น ถ้าตัดสินใจศึกษาต่อสาขาวิชานี้ตนเองภูมิใจ หรือรู้สึกด้อย เป็นต้น

4. ปัจจัยด้านบุคคลแวดล้อม เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ครูอาจารย์ เพื่อนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลในเรื่องต่าง ๆ อาทิ การตัดสินใจเลือกสาขาการเรียน เลือกอาชีพ เลือกคู่ตัดสินใจปลูกบ้านหรือกระทั่งการตัดสินใจเล็ก ๆ น้อย ๆ

5. ปัจจัยด้านศีลธรรมจรรยา การตัดสินใจของบุคคลไม่ใช่จะคำนึงถึงสิ่งที่จะทำให้บุคคลนั้นพึงพอใจทั้งหมด ยังมีปัจจัยด้านศีลธรรมจรรยาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ถ้าสิ่งที่ตัดสินใจลงไปตนเองพอใจแต่ผิดศีลธรรมจรรยาที่ทำให้ตัดสินใจเช่นนั้นไม่ได้

6. ปัจจัยด้านการยอมรับของสังคม เช่น ในสังคมที่คิดว่าการหย่าร้างเป็นเรื่องธรรมดา กับสังคมที่คิดว่าการหย่าร้างเป็นเรื่องร้ายแรง การตัดสินใจหย่าร้างในกรณีแรกคงง่ายกว่ากรณีหลัง เป็นต้น

7. ปัจจัยด้านอารมณ์ ในขณะที่บุคคลตกอยู่ในสภาพที่มีอารมณ์รุนแรง เช่น รัก เกลียด โกรธ กลัว หรือกังวลอย่างหนัก ถ้าตัดสินใจอะไรลงไปในขณะที่นั้นมีแนวโน้มที่จะเกิดความผิดพลาดได้ง่าย หรือในกรณีที่มีเรื่องสำคัญต้องตัดสินใจ คนเราจะเกิดความเครียดไม่แน่ใจว่าการตัดสินใจนั้นเหมาะสมหรือไม่ การตัดสินใจจึงควรรอให้อารมณ์อยู่ในสภาวะสงบเสียก่อนแล้วจึงค่อยพิจารณาตัดสินใจ

สรุป การตัดสินใจ หมายถึง การพิจารณาตกลงเลือกทางเลือก ที่มีอยู่มากกว่าหนึ่งทางเลือก เพื่อยุติข้อขัดแย้ง และให้ได้มาซึ่งการกระทำไปในทางใดทางหนึ่งที่ได้มีการเลือกหรือตรวจสอบอย่างรอบคอบแล้ว เป็นต้น

แรงจูงใจ

แรงจูงใจของมนุษย์นั้นมีพื้นฐานมาจากความต้องการ ซึ่งมีความรุนแรงจนเกิดความตึงเครียดและกลายเป็นแรงจูงใจขึ้นมาต้องมีการพยายามขจัดให้หมดไปต้องมีความพยายามโดยการกำหนดทิศทางที่แน่ชัดและมุ่งตรงเข้าสู่เป้าหมายของชีวิตเพื่อชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่นำไปสู่การตัดสินใจในการเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลซึ่งมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับแรงจูงใจ ดังต่อไปนี้

กาญจนา เกียรติมนิรัตน์ (2548 อ้างถึงใน บุษกร ยังคำมัน, 2557, หน้า 31) ได้ให้ความหมายแรงจูงใจว่าการตระหนักถึงความต้องการเป็นสภาวะภายในจิตใจของบุคคลที่มีพลังขับเคลื่อนภายในตัวของบุคคล โดยมีกลไกกระตุ้นขับเคลื่อนของร่างกายทำให้เกิดการกระทำในสิ่งที่ต้องการอย่างมีเป้าหมายทั้งนี้สภาวะในจิตใจจะต้องสัมพันธ์กับร่างกายจึงเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามที่ตนต้องการซึ่งแรงจูงใจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. แรงจูงใจภายนอกเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการนำกิจกรรมมากระตุ้นให้บุคคลอื่นทำในสิ่งที่ตนเองต้องการที่เกี่ยวกับการเสริมแรงและสิ่งจูงใจต่าง ๆ ซึ่งนักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยมเชื่อว่าการแสดงพฤติกรรมหรือการเรียนรู้ของบุคคลเป็นผลผลิตมาจากปัจจัยเสริมแรงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

2. แรงจูงใจภายในเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการของมนุษย์เป็นแรงผลักดันมาจากภายใน ซึ่งนักศึกษากลุ่มมนุษย์นิยมเชื่อว่ามนุษย์มีแรงขับจากภายในที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยปราศจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม

Maslow (1970 อ้างถึงใน คลฤดี สุวรรณศิริ, 2552, หน้า 6-13) ได้คิดทฤษฎีการจูงใจขึ้น โดยแบ่งแรงจูงใจตามลำดับความเข้มข้นแห่งความต้องการเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs) ได้แก่ ความต้องการขั้นพื้นฐานเบื้องต้นอันเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการดำรงชีพของมนุษย์ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อากาศ เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้จะต้องได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจ ก่อนความต้องการในระดับสูงขึ้นจึงจะเกิดขึ้น

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นหลังจากความต้องการในระดับที่ 1 ได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้วและมีความรู้สึกอิสระไม่ต้องเป็นห่วงกังวลกับความต้องการทางด้านร่างกายอีกต่อไป ความต้องการความปลอดภัยจึงเกิดขึ้น ความต้องการนี้จะเห็นได้ชัดในเด็กเล็กซึ่งต้องการความอบอุ่นปลอดภัยจากพ่อแม่ ซึ่งสอดคล้องตามลักษณะความต้องการหลีกเลี่ยงอันตราย (Harmavoidance need)

3. ความต้องการทางสังคม (Social needs) บางครั้งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ความต้องการความรัก และการเป็นเจ้าของ (Love and belongingness) เป็นความต้องการที่จะมีความรัก ความผูกพันกับผู้อื่น เช่น ความรักจากเพื่อน เพื่อนร่วมงาน ครอบครัว หรือคนรัก เป็นต้น ซึ่งความรักดังกล่าวนี้มีความหมายรวมถึงทั้งการให้และการรับความรักด้วย ซึ่งความต้องการดังกล่าวนี้เรียกว่าความต้องการความรักความผูกพัน (Affiliation need)

4. ความต้องการมีเกียรติยศมีศักดิ์ศรีในสังคม (Esteem needs หรือ Egoistic needs) เป็นความต้องการที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของตนเองว่าตนเองมีประโยชน์มีคุณค่าและต้องการให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของตนยอมรับนับถือยกย่องตนว่าเป็นผู้มีชื่อเสียงมีเกียรติยศและมีศักดิ์ศรีด้วยซึ่งความต้องการดังกล่าวนี้มีลักษณะเหมือนกับความต้องการประสบความสำเร็จ (Achievement need)

5. ความต้องการสมหวังในชีวิต (Self-actualization หรือ Self-fulfillment needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดที่บุคคลปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่ตนคิดและตั้งความหวังไว้ ซึ่งแต่ละคนต่างตั้งความมุ่งหวังของตนเองไว้แตกต่างกัน จึงยากที่จะให้คำนิยามได้แต่หากจะกล่าวง่าย ๆ ก็อาจจะกล่าวได้ว่าความต้องการนี้เป็นความต้องการที่ตนอยากจะทำให้ตนเองเป็นในชีวิต เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งความหวังไว้

ประหยัด ทองมาก (2554, หน้า 37) กล่าวว่าแรงจูงใจที่ส่งผล หรือมีอิทธิพลโดยตรงต่อการศึกษาคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motivation) ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่มีอยู่ในมนุษย์

ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตใจของมนุษย์ที่จะเอาชนะอุปสรรคฝ่าฟันกระทำสิ่งที่ยาก ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ เป็นความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งใด ๆ ให้สำเร็จโดยเร็วที่สุด และได้ผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้ที่มีแรงจูงใจในใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูงสุดบรรลุผลสำเร็จในการศึกษา และมีความมานะพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย, 2554, หน้า 21)

ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยกว่ากัน
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาที่ต่างกัน
4. ภูมิฐานะของสถานศึกษาที่อยู่ในส่วนกลาง หรือภูมิภาค
5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2556, หน้า 32) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่า

แรงจูงใจในการศึกษาของแต่ละบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไปตามวัย ฐานะ และ โอกาส ความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจจะเริ่มมีแนวหันเหเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดีไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญก็คือ ต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรัก และชอบที่จะทำด้วย เป็นต้น บางครั้งการเลือกเรียนในสาขาวิชาต่าง ๆ ของเด็กวัยรุ่นมักขึ้นอยู่กับค่านิยมของพ่อแม่ พี่น้อง และเพื่อน โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน ในเรื่องการสนับสนุนของครอบครัวนี้ ครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีมักจะพยายามส่งเสริมบุตรหลานให้ได้เรียนในระดับสูงสุดเท่าที่สติปัญญาจะเอื้ออำนวยให้เรียนได้ อาจเรียนจนถึงระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ส่วนครอบครัวใดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่อาจส่งเสริมบุตรหลานให้เรียนถึงระดับมหาวิทยาลัยได้ ก็จำเป็นต้องให้ออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวก่อน เมื่อมีโอกาสในภายหน้า และมีความสนใจจึงกลับเข้าศึกษาต่อใหม่ ในการเข้าศึกษาของคนกลุ่มหลังนี้จะมีลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่มแรก กล่าว คือ คนกลุ่มนี้มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ และเพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย

สรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง เป็นแรงผลักดันหรือแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่ตนต้องการอย่างมีทิศทาง ซึ่งแรงจูงนี้มีบทบาทที่สำคัญกับการเลือกเข้าศึกษาต่อของนักเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการตัดสินใจศึกษาต่อไว้ ดังนี้

ศิริวรรณ สุวินท์ (2548, หน้า 6) กล่าวว่า การตัดสินใจศึกษาต่อ หมายถึง การคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล นักศึกษาสามารถตัดสินใจเลือกเรียนได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

โดยพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและข้อมูลทางการศึกษา เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

สิงโต เพ็ชรไพโรจน์ (2548, หน้า 6) กล่าวว่า การตัดสินใจศึกษาต่อ หมายถึง การเลือกที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะจากบางบรรดาทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยการคิดไตร่ตรองและประเมินทางเลือกที่ตรงกับความรู้สึกของผู้ที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การตัดสินใจศึกษาต่อ คือ การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาสถาบันใดสถาบันหนึ่งหรือสาขาใดสาขาหนึ่ง โดยอยู่บนพื้นฐานของการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล และสามารถตัดสินใจเลือกได้ตรงตามกับความต้องการของตนเองมากที่สุด

ในปัจจุบันสังคมให้คุณค่าแก่ความรู้ไว้สูงพอสมควร กล่าว คือ บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าบุคคลทั่วไปมักถูกมองว่ากลุ่มบุคคลเหล่านี้เป็นชนชั้นปัญญาชนเป็นมันสมองของสังคมในการนำเรื่องต่าง ๆ ขณะเดียวกันความรู้กลับได้รับการนำมาใช้อย่างผิด ๆ โดยมีได้ตระหนักว่าความรู้นั้นไม่ใช่ปัญญา คนที่มีความรู้อาจไม่มีปัญญาก็ได้ ฉะนั้นการจะพัฒนาศักยภาพของบุคคลจึงอาจวัดกันได้ที่ความเป็นผู้ได้ฝึกฝนอบรมวิชาการความรู้ และประสบการณ์โดยการศึกษาในระดับสูงยิ่ง ๆ ขึ้น และต้องนำวิชาการความรู้ที่ได้เล่าเรียนมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติอีกด้วย (พระไพฑูริย์ อธิฐฐานโน สืหาบุตร, 2545, หน้า 31) มีนักวิชาการได้กล่าวสรุปถึงแนวความคิดทางด้านการศึกษาต่อไว้ดังนี้

จิราภรณ์ ไหวติ (2542, หน้า 28-29) ได้ให้แนวคิดว่าการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ได้มีผู้นิยมเข้าศึกษาต่อกันมากขึ้น เนื่องจากระบบการศึกษาระดับต้น ๆ ในประเทศไทยได้ขยายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะการขยายการศึกษาในระดับปริญญาตรี และในปัจจุบันนี้มีอาจารย์ที่จบการศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทำให้มีศักยภาพในการเปิดสอนในระดับปริญญาโทได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อที่สำคัญอีกก็คือ ค่านิยมในปริญญา การได้รับปริญญาชั้นสูงจะมีประโยชน์ในการทำงาน ลักษณะการทำงานหลายอย่างในประเทศไทยขึ้นอยู่กับปริญญา ไม่ได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความรู้ความสามารถส่วนใหญ่แล้วคนที่มีปริญญาสูงเท่านั้นที่จะสามารถเลื่อนไปสู่ตำแหน่งที่สูง ๆ ในบางตำแหน่งได้นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่น ๆ เช่น เรียนจบปริญญาตรีแล้วยังหางานทำไม่ได้จึงเรียนต่อระดับปริญญาโท เพื่อชะลอการว่างงาน การเรียนปริญญาโทเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพราะมีสถาบันการศึกษาหลายแห่งเปิดสอนปริญญาโทหลังเลิกงาน จึงมีผู้ที่ต้องการจะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมศึกษาต่อเป็นจำนวนมาก

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2542, หน้า 15) ได้กล่าวสรุปประเด็นของค่านิยมความคิดทางการศึกษาต่อไปนี้

1. เรียนเพื่อลดการแข่งขันในการประกอบอาชีพ
2. เรียนเพราะต้องการเลื่อนตำแหน่ง
3. เรียนเพื่อสร้างสายสัมพันธ์
4. เรียนเพื่อควมมีหน้ามีตาในสังคม
5. เรียนเพราะนิยมมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ
6. เรียนเพราะเห็นว่าจบกันง่าย
7. เรียนเพราะพ่อแม่คาดหวัง
8. เรียนเพราะเป็นแฟชั่น
9. เรียนเพื่อหลีกเลี่ยงการทำงาน
10. เรียนเพราะต้องการเปลี่ยนสาขาวิชา

สรุปได้ว่า การศึกษาต่อเป็นการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป เพื่อมุ่งศึกษาในแต่ละสาขาวิชาอย่างลึกซึ้งเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง ให้มีความสามารถในการนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน นอกจากนี้ผู้ที่จบการศึกษาในระดับสูงยังเป็นที่ยอมรับของสังคมแล้ว ยังส่งผลต่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานอีกด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคของโอกาสในการเข้ารับการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษา ได้มีการพัฒนาตามลำดับ ระยะแรกเน้นอยู่ที่การให้ทุกคนได้รับการศึกษาที่เท่า ๆ กัน ซึ่งเป็นปรัชญาการจัดการศึกษาที่มุ่งรับใช้มวลชน (ศรวรรณ ศิริพันธุ์, 2544, หน้า 14) แต่เมื่อพิจารณาถึงความพร้อมและความจำเป็นของคนไม่เหมือนกันแล้ว ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม จึงมีผู้นิยามความหมายของความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาไว้ดังนี้

เสาร์คำ คำมาลัย (2541, หน้า 16) ได้สรุปความหมายของความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาไว้ว่า เป็นการให้การศึกษาแก่นักศึกษาทั่วไปในระดับที่สามารถจะลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งเป็นผลมาจากสภาพทางบ้านของนักศึกษา และจะมีผลกระทบต่อชีวิตและการประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคต และ เสาร์คำ คำมาลัย ได้วิเคราะห์โอกาสการเข้ารับการศึกษาไว้ ดังนี้

1. หมายถึง ให้นักศึกษาได้ข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการเลือกสถานศึกษา ตลอดจนการเลือกว่าจะเรียนต่อหรือทำงานเมื่อใด

2. หมายถึง การขจัดความแตกต่างในเรื่องความสามารถ รวมทั้งการที่นักศึกษาได้รับ พันธกรรม หรือจากสภาพแวดล้อมทางบ้าน

ศรารวรรณ์ ศิริพันธ์ (2544, หน้า 15) ซึ่งได้ให้คำนิยามของความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาที่เน้นในด้านขบวนการไว้ 4 ความหมาย ดังนี้

1. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สภาพการณ์ที่นักศึกษาทุกคนได้รับการถ่ายทอดและพัฒนาทักษะ ความรู้พื้นฐานอันจำเป็นแก่การอยู่รอดแห่งชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคมจนกระทั่งทักษะ และความรู้ขั้นพื้นฐานดังกล่าวนี้มีอยู่โดยเท่าเทียมกัน

2. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สภาพการณ์ที่นักศึกษาทุกคนได้รับโอกาสได้พัฒนาทักษะ และความสามารถตามที่แต่ละคนมีอยู่โดยธรรมชาติ และโดยการส่งเสริมให้ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

3. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง สภาพการณ์ที่มีการให้หลักประกันแก่นักศึกษาแต่ละคน ได้ศึกษาเล่าเรียนตามช่วงระยะเวลาหนึ่งตามความสามารถและสติปัญญา

4. ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง ปรากฏการณ์ที่นักศึกษาแต่ละคนมีโอกาสดำเนินการทางการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน

จากความหมายความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา สรุปได้ดังนี้ ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หมายถึง ความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกันในเรื่องของโอกาสทางการศึกษา คุณภาพของการศึกษา และการลงทุนทางการศึกษา หรือสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่พึงจะได้รับ องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจกับโอกาสในการศึกษาต่อ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจนั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อโอกาสการศึกษาต่อของนักศึกษา เพราะการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไม่ได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ ผู้เรียนต้องเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาเอง ตลอดจนค่าใช้จ่ายในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนเอง ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี อาจมีปัญหาในการส่งเสียให้เรียนไม่ตลอด ซึ่งปัจจุบันนี้ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำกำลังเป็นปัญหาที่สำคัญ นักศึกษาที่เกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีส่วนใหญ่จะได้รับการสนับสนุนทางการเรียนมาก ผู้ปกครองมักจะส่งเสียให้เรียนสูง ๆ เพื่อจะได้มีอาชีพที่ดีในภายภาคหน้าและในขณะที่กำลังเรียนอยู่ก็จะได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ไม่ว่าจะเป็นด้านอุปกรณ์การเรียน เงินค่าใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ แต่ถ้ามองในด้านตรงกันข้าม นักศึกษาที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะยากจน โอกาสที่จะเรียนก็มีน้อย เพราะผู้ปกครองไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอ ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน และบางครั้งจำเป็นต้องขาดเรียนไปช่วยผู้ปกครองในการประกอบสัมมาอาชีพ หรือผู้ปกครองไม่มีความสามารถในการส่งเสียให้เด็กเรียนได้ตลอด ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า

ฐานะทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลมากเพียงใด สรราวณ ศิริพันธุ์ (2544, หน้า 16) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่อธิบายโอกาสการศึกษาต่อของนักศึกษา ดังนี้

1. การที่ครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี ก็จะส่งผลให้นักศึกษามีโอกาสในการเรียนต่อที่มากขึ้นได้ กล่าวคือ นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดี บิดามารดาประกอบอาชีพที่มีเกียรติและอยู่ในกลุ่มคนชั้นสูง จะช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาอยากที่จะศึกษาต่อตลอดจนมีฐานะที่เอื้ออำนวยให้สามารถเรียนต่อได้
2. นักศึกษาที่มีสติปัญญาสูงก็จะส่งผลให้นักศึกษามีโอกาสในการเรียนต่อที่มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากระบบการคัดเลือกคนเข้าเรียนต่อยังใช้ระบบการสอบแข่งขัน ดังนั้นระดับสติปัญญาของนักศึกษาจึงมีส่วนเกี่ยวข้อง
3. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชน ทั้งนี้เนื่องจาก จากประสบการณ์ทางการศึกษาจะพบว่า ในเมืองใหญ่ ๆ มีสถาบันการศึกษาตั้งอยู่มากกว่ารวมทั้งสาธารณูปโภค ระบบการสื่อสารต่าง ๆ ที่ดีกว่าจึงทำให้มีโอกาสทางการศึกษาที่ไม่เท่ากัน
4. นักศึกษาที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูง จะทำให้นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียนต่อในระดับที่สูง ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีผลต่อการประสบความสำเร็จในอาชีพและสังคมด้วย ดังนั้น ผู้ปกครองจะพยายามกระตุ้นให้นักศึกษาได้เข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นไป

องค์ประกอบด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อโอกาสในการศึกษาต่อนั้นมีหลายด้าน จากการศึกษางานวิจัยของบุคคลต่าง ๆ ในหลายสถาบัน จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแล้วยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกที่มีผลต่อโอกาสการศึกษาต่อ เช่น สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม สถานภาพทางครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในทุก ๆ ด้านต่อโอกาสการศึกษาต่อของนักศึกษาทั้งสิ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาทำให้นักศึกษามีโอกาสในการศึกษาต่อไม่เท่าเทียมกัน จึงมีการพูดถึงความเสมอภาคในการศึกษาต่อกันมากขึ้น โดยเฉพาะความแตกต่างด้านเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละครอบครัวของนักศึกษาแต่ละห้องที่ ทำให้มีความแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่อยู่ในเมืองกับนักศึกษาในชนบทที่มีความแตกต่างกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งที่รัฐบาลมีความพยายามที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาให้กว้างขวางในทุกระดับ

การตัดสินใจศึกษาต่อ

อูษณีย์ แจ่มใส (2551) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อไว้ดังนี้

1. ด้านภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษาด้านภาพลักษณ์เป็นการรับรู้ของผู้ที่ตัดสินใจ ซึ่งจะมีผลต่อลักษณะของสถาบันการศึกษา จะเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคล ซึ่งภาพลักษณ์ของสถาบันเป็นเหมือนคำสัญญาของสถาบันที่จะส่งมอบลักษณะและผลประโยชน์

พร้อมการบริการที่ดีให้กับผู้ที่ตัดสินใจตลอดจนเป็นการรับประกันคุณภาพ ซึ่งภาพลักษณ์ของสถาบันเป็นการสื่อความหมายให้กับบุคคลที่มีอำนาจตัดสินใจอยู่ขณะนี้ คือ คุณสมบัติ ผลประโยชน์ คุณค่าวัฒนธรรม การที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจศึกษาอยู่ในสถาบันนั้นจะมีอยู่หลายปัจจัย ซึ่งปัจจัยภาพลักษณ์ของสถาบันก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาสามารถตัดสินใจได้ ความพึงพอใจจากการได้ศึกษาในสถาบันนั้น คือ ด้านวิชาการ การเรียนการสอน สภาพแวดล้อมของสถาบัน ชื่อเสียงของสถาบัน เอกลักษณ์ด้านกีฬาและดนตรี

2. ด้านค่านิยมของนักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้องด้านค่านิยมเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความคิดความเชื่อของนักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ที่เห็นว่าเป็นสิ่งที่มีค่า น่ายกย่อง เป็นสิ่งที่สังคมให้ความสนใจ นิยมชมชอบ ค่านิยมและความเชื่อเหล่านี้เป็นสิ่งที่หล่อหลอมพฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้ให้ตัดสินใจในการเลือกกระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนเองเห็นว่าดี

3. ด้านค่าธรรมเนียมการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยในการตัดสินใจที่จะศึกษาหรือไม่ศึกษาเพราะการชำระค่าธรรมเนียมต่อภาคการศึกษาหรือค่าหลักสูตรต่าง ๆ ในสาขาวิชาที่ศึกษา ระยะเวลาในการชำระเงิน รวมถึงเงื่อนไขในการชำระ บางสถานศึกษามีการผ่อนชำระเป็นงวด ๆ หรือบางสถานศึกษากำหนดให้ชำระแบบเหมาจ่ายจนกระทั่งจบหลักสูตร ดังนั้น ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการศึกษาเป็นสิ่งที่นักเรียนทุกคนให้ความสำคัญในการตัดสินใจที่จะเลือกศึกษาต่อในสถานศึกษาใดหรือเลือกที่จะไม่ศึกษาต่อ

4. ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยเป็นตัวปัจจัยที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจที่จะเลือกเข้าศึกษาเพราะการเดินทางมาเพื่อศึกษาต้องมีความสะดวกสบายและไม่เป็นการเสียเวลาในการเดินทางเพื่อมาศึกษา ณ มหาวิทยาลัยที่ตนเลือก รวมถึงความปลอดภัยในการเดินทาง รวมถึงการใช้สถานที่ในการจอดรถเมื่อตนได้นำยานพาหนะมายังมหาวิทยาลัย อาคารเรียน ที่รับประทานอาหารสะดวกสบาย ห้องสมุดเพื่อการค้นคว้าศึกษาหาความรู้ อุปกรณ์ความสะดวกในการหาข้อมูลประกอบการศึกษามีเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา

วโรปสร บุปผา (2555) ได้สรุปปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อประกอบด้วย

1. เพศ เนื่องจากเพศชายและเพศหญิงมีลักษณะทางความคิด การดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ทำให้ความสนใจความต้องการระบบการเรียนรู้หรือการแสดงออกต่อสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกัน
2. อาชีพบิดา นักเรียนที่มีบิดาอาชีพแตกต่างกันย่อมที่จะปลูกฝังความคิดค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาต่อไปในทางที่แตกต่างกัน
3. อาชีพมารดา นักเรียนที่มีมารดาอาชีพแตกต่างกันย่อมที่จะปลูกฝังความคิดค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาต่อไปในทางที่แตกต่างกัน

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง การมีอาชีพเสริม และแหล่งรายได้ในปัจจุบัน ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย

5. หลักสูตร/แผนการศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตร/แผนการศึกษาที่แตกต่างกันย่อมมีความคิดเห็นหรือความต้องการที่จะศึกษาต่อไปในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป

แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์

ความหมายของภาพลักษณ์

ภาพลักษณ์เป็นภาพสะท้อนที่แสดงให้เห็นถึงภาพในใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะองค์กรหรือหน่วยงาน โดยจะกล่าวถึงความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์ดังต่อไปนี้

คำว่า ภาพลักษณ์ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง ภาพที่เกิดจากความนึกคิดหรือที่คิดว่าควรจะเป็นเช่นนั้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2545)

Robinson and Barlow (1959 อ้างถึงใน วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์, 2550, หน้า 187) ได้อธิบายว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจซึ่งบุคคลมีความรู้สึกนึกคิดต่อ องค์กร สถาบัน ภาพในใจดังกล่าวของบุคคลนั้น ๆ อาจจะได้มาจากทั้งประสบการณ์โดยตรงและประสบการณ์ทางอ้อมของตัวเอง เช่น ได้ประสบมาด้วยตนเอง หรือได้ยินได้ฟังมาจากคำบอกเล่าของผู้อื่น

จิราภรณ์ สีขาว (2553) กล่าวว่าภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของบุคคลตามความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อองค์กร สถาบัน บุคคล หรือการดำเนินงาน ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจนี้อาจจะเป็นผลมาจากการได้รับประสบการณ์โดยตรง หรือประสบการณ์ทางอ้อมที่บุคคลนั้นรับรู้มา

ดวงพร คำบุญวัฒน์ และวาสนา จันทร์สว่าง (2556, หน้า 5) ให้ความหมายของภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพที่คนรู้สึกนึกคิดหรือวาดขึ้นในใจซึ่งจะเป็นภาพอะไรก็ได้ทั้งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต เช่น ภาพของคน หน่วยงาน องค์กร สินค้า หรือผลิตภัณฑ์ เป็นต้น ภาพลักษณ์เกิดขึ้นจากการได้รับข้อมูลข่าวสารทั้งประสบการณ์ทางตรงหรือทางอ้อมบวกกับความรู้สึกนึกคิดที่เกิดขึ้นในจิตใจหรือเป็นภาพในใจที่บุคคลรับรู้ต่อบุคคลวัตถุสิ่งของ สถานที่ ฯลฯ เพราะคนเรานั้นย่อมมีภาพในจิตใจต่อโลกภายนอก

พรทิพย์ วรกิจ โภคาทร (2556, หน้า 46) กล่าวว่า ภาพลักษณ์ คือ ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของแต่ละคนซึ่งสามารถสร้างจินตนาการภาพเกี่ยวกับสถาบันนั้นได้โดยเกิดจากการรับรู้ ได้ฟัง ได้เห็น หรือมีประสบการณ์จากอดีต และด้วยความประทับใจ ที่ศรัทธาความเชื่อความประทับใจต่อบุคคลหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งจะเรียกว่าชื่อเสียงก็ได้โดยธรรมชาติมนุษย์มักจะสร้าง

ภาพลักษณ์ที่ตนพึงประสงค์ไว้ ควบคู่กับการสร้างสิ่งที่เกิดขึ้น หรือต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งภาพลักษณ์นี้จะเป็นตัวสะท้อนการรับรู้

วิช ลภีรัตนกุล (2538, หน้า 10 อ้างถึงใน กิตติภณ กิตยานุรักษ์, 2552, หน้า 16) ได้สรุปความหมายของภาพลักษณ์ไว้ว่า หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในใจ (Mental picture) ของคนเราอาจเป็นภาพที่มีต่อสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งไม่มีชีวิตก็ได้เช่น ภาพที่มีต่อบุคคล (Person) องค์กร (Organization) สถาบัน (Institution) ฯลฯ หรือภาพที่สิ่งต่าง ๆ สร้างให้เกิดขึ้นในจิตใจเราก็ได้

เจริญวิทย์ ฐิติวรารักษ์ (2544, หน้า 28-29 อ้างถึงใน กิตติภณ กิตยานุรักษ์, 2552, หน้า 16) ได้กล่าวว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในใจซึ่งบุคคลมีความรู้สึกนึกคิดต่อองค์กร หรือสถาบัน ภาพในใจดังกล่าวอาจจะได้มาจากทั้งประสบการณ์โดยตรง และประสบการณ์ทางอ้อมของตัวเอง เช่น ได้พบประสบมาด้วยตนเอง หรือได้ยินได้ฟังมาจากคำบอกเล่าของผู้อื่น หรือจากกิตติศัพท์คำเล่าลือ เป็นต้น

วิจิตร อวระกุล (2549, หน้า 3) ภาพลักษณ์อาจเป็นภาพของสถาบัน องค์กร หรือบุคคล ที่เกิดความรู้สึกในจิตใจของคนเราว่าดีหรือไม่ดีชอบหรือไม่ชอบ เชื่อถือหรือไม่เชื่อถือ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ฯลฯ หรือรู้สึกเฉย ๆ เป็นกลาง ไม่ได้ไม่เลย ถ้าความคิดเห็นของคนส่วนมากเป็นเช่นไรภาพลักษณ์ของหน่วยงานก็จะเป็นอย่างนั้น ถ้าผลออกมาไม่ดีหรือปานกลางก็ต้องรีบเร่งสร้างภาพลักษณ์ให้ดีขึ้น มิฉะนั้นหากภาพลักษณ์ตกต่ำลงจะพาให้การดำเนินงานของสถาบัน ล้มเหลวได้

สรุปได้ว่า ภาพลักษณ์ คือ เป็นภาพที่เกิดจากความรู้สึกนึกคิด เกิดขึ้นในจิตใจของบุคคล ที่มีต่อองค์กร สถาบัน มีความรู้สึกประทับใจ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์กร ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทำให้ได้รับความสนใจจากสาธารณชนมากขึ้น ทำให้คนในสังคมมีความเชื่อถือและไว้วางใจ แต่ถ้าองค์กรใดมีภาพลักษณ์ไม่ดี ย่อมได้รับการต่อต้าน ภาพลักษณ์จึงเปรียบเสมือนรากฐานแห่งความมั่นคง

ปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเกิดภาพลักษณ์

อมราพร ปวะบุตร, ปพฤกษ์ อุตสาหะวานิชกิจ และจิระทัศน์ ชิดทรงสวัสดิ์ (2550, หน้า 104) มีดังนี้

1. ความน่าเชื่อถือ หมายถึง การกระทำต่อประชาชนหรือผู้บริโภคจากสิ่งที่ดีที่สุด โดยมุ่งเน้นในการให้บริการที่ดีที่สุด
2. การยอมรับ หมายถึง สถาบัน หรือองค์กร เป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมเพื่อชุมชน สังคม สภาพแวดล้อม และการทำประโยชน์เพื่อสังคม

3. ความประทับใจ หมายถึง ภาพรวมทั้งหมดของสถาบัน หรือองค์การที่บุคคลรับรู้ จากประสบการณ์และความรู้สึก
4. ความศรัทธา หมายถึง ความสามารถในการเปลี่ยนความรู้สึกจากลบให้กลายเป็นศูนย์ หรือบวก ด้วยการให้เหตุผลที่น่าเชื่อถือ
5. ชื่อเสียง หมายถึง ความดีงามของสถาบันหรือองค์การ ที่สาธารณชนรับรู้เป็นภาพที่มองย้อนกลับไปยังสถาบันหรือองค์การ
6. การมีบุคลากรที่มีคุณภาพ หมายถึง ความเหมาะสมของบุคลากร ผู้บริหารเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม มีจริยธรรม และปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

กระบวนการเกิดภาพลักษณ์

ดวงพร คำบุญวัฒน์ และวาสนา จันทร์สว่าง (2556, หน้า 83) ภาพลักษณ์เกิดขึ้นได้ใน 2 กรณี คือ เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติตามสภาพแวดล้อม โดยที่องค์กรมิได้ดำเนินการใด ๆ และเกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์โดยผ่านกระบวนการสร้างภาพที่องค์กรปรารถนาที่จะให้เป็นไม่ว่าในกรณีใด ภาพลักษณ์จะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้รับมีการสรุปความคิดรวบยอดจากการรับรู้ข้อมูลข้อมูลนั้นต้องชัดเจนมุ่งประเด็นที่เป็นภาพลักษณ์จำนวนมากพอมามากพอมาจากหลายช่องทางมาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจนทำให้ผู้รับเกิดความเข้าใจ คิด และรู้สึกได้ว่าองค์กร นั้นเป็นอย่างไร หากมีการสื่อสารที่ดีภาพนั้นจะชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ จนเกิดความมั่นใจและเกิดเป็นภาพลักษณ์ ดังนั้นภาพลักษณ์จะเกิดขึ้นได้จึงต้องอาศัยการสื่อสารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และระยะเวลาที่ยาวนานเพียงพอสำหรับการสื่อสารในลักษณะซ้ำหลายครั้ง และผ่านสื่อหลายช่องทาง

การสร้างภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษา

ใจทิพย์ ศรีประกายเพชร (2537) ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษา คือ ผลที่เกิดจากความเชื่อถือ การยอมรับ และศรัทธาที่บุคคลมีต่อสถาบันการศึกษา ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ความเชื่อถือ
 - 1.1 บุคลากร ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ประพฤติดี และปฏิบัติหน้าที่เต็มความสามารถ
 - 1.2 ชื่อเสียงขององค์กรในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านรวมกัน เช่น ด้านวิชาการ กีฬา ดนตรี จริยธรรม เป็นต้น
 - 1.3 ความเหมาะสมของอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อมของสถาบันการศึกษา
 - 1.4 การพัฒนาสถาบันการศึกษาจนได้รับรางวัลและการยกย่อง

2. การยอมรับ

- 2.1 ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานมาศึกษาต่อมากขึ้น
- 2.2 บุคลากรในสถาบันการศึกษาเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน
- 2.3 สถาบันการศึกษามีโครงการที่ดำเนินการร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน

3. ความเลื่อมใสศรัทธา

3.1 ความภูมิใจของผู้ที่จบจากสถาบันการศึกษาแล้วประสบความสำเร็จในการทำงานและการศึกษาต่อ

3.2 ความประทับใจของผู้เรียนและผู้ปกครองที่มีต่อสถาบันการศึกษา

กลยุทธ์ในการสร้างภาพลักษณ์

ควรดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างความรู้สึกรักให้ประชาชนยอมรับและเห็นด้วย อันเป็นผลให้มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาเป็นที่น่าเชื่อถือ
 2. ปรับปรุงมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาทั้งหมด ทั้งด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
 3. กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางและหลักในการทำงาน
 4. นำมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่นมากขึ้น
 5. สร้างมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาให้มีชื่อเสียง
 6. เน้นการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ
- ขั้นตอนในการสร้างภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา**
- ควรดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้
1. ศึกษาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาตามการรับรู้ของบุคลากรในสถาบัน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ชุมชน และสังคมทั่วไป โดยการวิเคราะห์วิจัย หรือสำรวจความคิดเห็น
 2. สร้างความตระหนักแก่บุคลากรให้เห็นถึงความสำคัญของภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา
 3. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน หาความต้องการความจำเป็นในการพัฒนามหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เกิดภาพลักษณ์ที่ดี
 4. กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย และแผนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาสถาบันการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้รับการยอมรับ เชื่อถือ และศรัทธาจากประชาชน

5. ใช้การประชาสัมพันธ์เป็นมาตรการสำคัญในการสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาควบคู่ไปกับบริหาร และจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศ
6. มีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานสม่ำเสมอ และนำผลการประเมินไปปรับปรุงการทำงาน
7. ทำการพัฒนามหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

สืบเนื่องจากมติที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ 1/ 2552 เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 เห็นชอบหลักการให้มีเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา โดยให้ดำเนินการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการประกาศการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา โดยให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมาย หลังจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรการระยะสั้น เพื่อให้การจัดการมัธยมศึกษาได้ขับเคลื่อนต่อไปอย่างมีคุณภาพ และเป็นไปตามมติของสภาการศึกษา จึงกำหนดให้จัดตั้งศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษา จำนวน 41 ศูนย์ และเครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา จำนวน 19 เครือข่าย พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายและตัวบ่งชี้คุณภาพความสำเร็จของการจัดการมัธยมศึกษา โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ ได้ลงนามประกาศจัดตั้งเมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2552 และศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษา ศูนย์ที่ 5 ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดสมุทรปราการ ตั้งอยู่ที่อาคารสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดฉะเชิงเทรา (เดิม) เลขที่ 410/ 1 ถนนมรุพงษ์ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา และได้เปิดทำการศูนย์ เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2552 เวลา 09.00 น. โดยผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นประธานพิธีเปิด

ตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ พรบ. ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นั้นกระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต โดยในส่วนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ประกอบด้วยท้องที่ จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดสมุทรปราการ โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตั้งอยู่ที่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

โรงเรียนในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา

จังหวัดฉะเชิงเทรา มีโรงเรียนรัฐบาล ที่เป็นระดับมัธยมศึกษาทั้งสิ้น 29 โรงเรียน โดยอยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยเป็นโรงเรียนประจำแต่ละอำเภอ 12 โรงเรียน ซึ่งแบ่งขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาได้เป็น 4 กลุ่ม (กรมสามัญศึกษา, 2555, หน้า 3) คือ

1. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 500 คน
2. โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,501-2,500 คน
4. โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,501 คนขึ้นไป

โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีทั้งหมด 29 โรงเรียน ใน 11 อำเภอ ดังนี้

1. อำเภอ เมืองฉะเชิงเทรา ประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 8 โรงเรียน ดังนี้
 - 1.1. โรงเรียนคัคครุณี จำนวน 2,983 คน
 - 1.2. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาปรี้งวิสุทธาธิบดี จำนวน 217 คน
 - 1.3. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการสุวินทวงศ์ จำนวน 197 คน
 - 1.4. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ จำนวน 3,712 คน
 - 1.5. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 จำนวน 2,091 คน
 - 1.6. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 3 ชนะสงสารวิทยา จำนวน 477 คน
 - 1.7. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 5 จำนวน 72 คน
 - 1.8. โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร (พุทธโสธร) จำนวน 3,211 คน
2. อำเภอ บางคล้า ประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 6 โรงเรียน ดังนี้
 - 2.1. โรงเรียนบางคล้าพิทยาคม จำนวน 360 คน
 - 2.2. โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม จำนวน 206 คน
 - 2.3. โรงเรียนวัดโพธิ์เฉลิมรักษ์ฯ จำนวน 639 คน
 - 2.4. โรงเรียนคอนนิมพลีพิทยาคม จำนวน 77 คน
 - 2.5. โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา จำนวน 493 คน
 - 2.6. โรงเรียนหมอนทองวิทยา จำนวน 447 คน
3. อำเภอบ้านโพธิ์ ประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 3 โรงเรียน ดังนี้
 - 3.1. โรงเรียนผาณิตวิทยา จำนวน 161 คน
 - 3.2. โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล จำนวน 873 คน

3.3	โรงเรียนวิทยาราชภัฏรำไพพรรณี	จำนวน	175	คน
4.	อำเภอบางปะกง ประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 1 โรงเรียน ดังนี้			
	โรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน"	จำนวน	1,136	คน
5.	อำเภอพนมสารคาม ประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 3 โรงเรียน ดังนี้			
5.1	โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ฉะเชิงเทรา	จำนวน	733	คน
5.2	โรงเรียนพนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา"	จำนวน	2,747	คน
5.3	โรงเรียนหนองแห้ววิทยา	จำนวน	239	คน
6.	อำเภอราชสาส์น ประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 1 โรงเรียน ดังนี้			
	โรงเรียนราชสาส์นวิทยา	จำนวน	150	คน
7.	อำเภอสนามชัยเขต ประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 1 โรงเรียน ดังนี้			
	โรงเรียนสนามชัยเขต	จำนวน	1,280	คน
8.	อำเภอแปลงยาว ประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 3 โรงเรียน ดังนี้			
8.1	โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม	จำนวน	415	คน
8.2	โรงเรียนไผ่แก้ววิทยา	จำนวน	364	คน
8.3	โรงเรียนหนองไผ่แก่นวิทยา	จำนวน	160	คน
9.	อำเภอท่าตะเกียบ ประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 1 โรงเรียน ดังนี้			
	โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี 3 ฉะเชิงเทรา	จำนวน	917	คน
10.	อำเภอคลองเขื่อน ประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 1 โรงเรียน ดังนี้			
	โรงเรียนก้อนแก้วพิทยาคม	จำนวน	74	คน
11.	อำเภอบางน้ำเปรี้ยว ประกอบด้วยโรงเรียน จำนวน 1 โรงเรียน ดังนี้			
	โรงเรียนไผ่คำพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก	จำนวน	156	คน

จากจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 6 สามารถแบ่งจำนวนตามขนาดโรงเรียนได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1.	กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก	จำนวน	18	โรงเรียน
2.	กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง	จำนวน	5	โรงเรียน
3.	กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่	จำนวน	2	โรงเรียน
4.	กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	จำนวน	4	โรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิตติภณ กิตยานุรักษ์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มปกติและภาคพิเศษเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ซึ่งครอบคลุมใน 7 ด้าน คือ ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านสวัสดิการและการบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านค่านิยมของนักศึกษาและผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ทั้งภาคปกติ และภาคพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์อยู่ในระดับมาก คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ส่วนด้านสวัสดิการ และการบริการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มปกติ และภาคพิเศษเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เกียรติยญา ภูมิเพ็ง (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อศึกษาการศึกษาการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในระดับค่อนข้างมาก โดยสถาบันมีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด ส่วนการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ นิสิตที่มีเพศ รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ความต้องการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนนิสิตที่มีเกรดเฉลี่ย

อาชีพของบิดา มารดา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เกรียงศักดิ์ แสงจันทร์ (2549) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจของนิสิตในการศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา และเพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาในการตัดสินใจศึกษาต่อของนิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มตัวอย่าง คือนิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จำนวน 298 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ และวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยสถิติ t-test และ F-test (One-way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีระดับการตัดสินใจต่อการศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต อยู่ในระดับมาก คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน รองลงมา คือ ด้านหลักสูตร ด้านภาพลักษณ์ของวิทยาลัย และด้านการบริหารจัดการของวิทยาลัย ส่วนด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ เพศ รายได้ ภาพลักษณ์ของวิทยาลัย หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน อุปกรณ์การเรียนการสอน และการบริหารจัดการของวิทยาลัย

จิตติมา พัด โบก (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยนเรศวร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดพิษณุโลก พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 17-18 ปี มีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.01-3.50 และกำลังศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ เช่น โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม โรงเรียนพุทธชินราช และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาภาคเหนือ เป็นต้น และอยู่ในความดูแลและอุปการะของบิดามารดา โดยที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร และมารดามีการศึกษาระดับ

ชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกรเช่นกัน ส่วนผู้ปกครอง (กรณีมีผู้ให้การสนับสนุน การศึกษานอกเหนือจากบิดามารดา) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการบิดา และมารดา หรือผู้ปกครองมีรายได้รวมกันต่อเดือนประมาณ 10,000-15,000 บาท และบิดามารดา มีสถานภาพสมรส มีจำนวนพี่น้องในครอบครัวจำนวน 2 คน และส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด พิษณุโลก ซึ่งให้ความสนใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยนเรศวรในระดับมากที่สุดถึงร้อยละ 98.4 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัย นเรศวร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดพิษณุโลก โดยรวมพบว่าผลการประเมิน ปัจจัยทั้ง 6 ด้าน มีความสำคัญอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยนเรศวร มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ลำดับถัดมา คือ ปัจจัยด้านสภาพสังคม ปัจจัยด้าน หลักสูตรและระบบการศึกษา ปัจจัยด้านคุณภาพและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านครอบครัว และด้านการประชาสัมพันธ์ตามลำดับจากมากไปน้อยสาขาวิชาที่มีความสนใจ และตัดสินใจเลือก เข้าศึกษาต่อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา สาขาวิชาในกลุ่มวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี มากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ และสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิชาที่นิยมเข้าศึกษาอันดับที่ 2 ได้แก่ สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร ส่วนกลุ่มวิทยาศาสตร์ สุขภาพ สาขาวิชาที่มีกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ หลักสูตร ทัศนศึกษา ทัศนศึกษาบัณฑิต อันดับที่ 2 ได้แก่ สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ และกลุ่มมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ สาขาวิชาที่กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ อันดับที่ 2 ได้แก่ หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต

จิรัฐติกาล นาคนวล (2553) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับ บัณฑิตศึกษา ภาคปกติ ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปด้านการเรียนการสอน และความพร้อมของทรัพยากรที่เป็นองค์ประกอบ ของการจัดการการเรียนการสอน เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ในระดับบัณฑิตศึกษา ภาคปกติ ของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งได้จากการใช้แบบสอบถามนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา จำนวน 400 ตัวอย่าง และข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารตำรา บทความวิชาการ และการสืบค้นข้อมูลสถิติต่าง ๆ จากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาและ เชิงปริมาณ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยด้วยวิธี Independent sample t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า มหาวิทยาลัย มีทรัพยากรสนับสนุนด้านการเรียนการสอนที่มากพอ เช่น อาคารสถานที่ ห้องสมุด

ระบบสาธารณูปโภค ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ไร้สาย มีคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตและบุคคลทั่วไป ซึ่งเปิดสอนที่วิทยาเขตบางเขนและพร้อมที่จะนำเสนอมาเปิดสอนที่วิทยาเขตศรีราชา มีค่าใช้จ่ายในการเรียนที่ไม่สูงมากนัก อีกทั้งยังมีสถานที่ตั้งติดกับถนนสุขุมวิทมีการคมนาคมที่สะดวก ผลการสำรวจพบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-22 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่มาจากผู้ปกครองส่งให้ ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าศึกษาของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทำเลที่ตั้งและอาคารสถานที่ ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา ด้านอาจารย์และบุคลากร และด้านรูปแบบการเรียน ตามลำดับ จากการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของกลุ่มตัวอย่างพบว่า เพศ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และแหล่งที่มาของรายได้ มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อไม่แตกต่างกัน

นฤมล มาตรฐาน (2551) ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยบูรพาพบว่า

1. การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยบูรพาอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านความมุ่งหวัง 2) ด้านสถาบัน อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมาก ๆ ไปน้อย คือ 3) ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา 4) ด้านอิทธิพลการชักจูงจากบุคคลและสื่อ

2. การเปรียบเทียบเพศ วิธีการสอบคัดเลือก สถานศึกษา กับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยบูรพาในด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบภูมิภาคนำกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยบูรพาในด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมแต่ละด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบการเลือกเข้าศึกษาขณะแตกต่างกัน จะมีการตัดสินใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยบูรพาโดยภาพรวมแต่ละด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุษกร ยังคำมัน (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษาในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษาในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามนักเรียนตัวอย่างในจังหวัดเพชรบูรณ์ทั้งหมด 400 คน และใช้วิธีการวิเคราะห์แบบโลจิสต์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่

เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ที่ 18 ปี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในช่วง 3.01-3.50 มีแผนการเรียน วิทยาศาสตร์-คณิต นอกจากนี้ยังพบว่า ส่วนใหญ่นักเรียนมีสมาชิกในครัวเรือนที่เคยศึกษาในมหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 1 คน ผู้ปกครองมีรายได้รวมอยู่ที่ 150,001-300,000 บาทต่อปี และมีการศึกษาอยู่ที่ระดับปริญญาตรี อีกทั้งมีระยะทางจากบ้านถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 1-10 กิโลเมตร ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เคยศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีอิทธิพลมากที่สุดที่ทำให้ให้นักเรียนมีโอกาสที่จะเลือกเรียนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ รองลงมา ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักเรียน ในส่วนของการเพิ่มขึ้นของรายได้ของผู้ปกครอง และการเพิ่มขึ้นของระยะทางจากบ้านถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จะมีผลทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะไม่เลือกเรียนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยที่การเพิ่มขึ้นของรายได้ของผู้ปกครองมีอิทธิพลมากที่สุด ที่จะทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะไม่เลือกเรียนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

พรพรรณ เศรษฐธรรม (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนในจังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่วไปของการเลือกศึกษาต่อ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา และสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของนักเรียนในจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาสายสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง หลักสูตรที่กำลังศึกษาอยู่ คือ สายวิทยาศาสตร์-คณิต รองลงมา คือ สายศิลป์-ภาษา เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.00 รองลงมา คือ 3.01-3.50 ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี ระดับการศึกษาของบิดามารดา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา อาชีพของบิดามารดามีอาชีพเกษตรกร รายได้รวมของบิดามารดาต่อเดือน ส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10,000 บาท รองลงมาอยู่ระหว่าง 10,000-20,000 สถานภาพการสมรสส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน จำนวนพี่น้องในครอบครัวส่วนใหญ่มีจำนวน 2 คน สภาพทั่วไปของการตัดสินใจศึกษาต่อ ส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อแบบเต็มเวลา (ภาคปกติ) ระดับปริญญาตรี สาขาที่เลือกศึกษาต่อ คือ สาขาวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ รองลงมา คือ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจ สาขาศึกษาศาสตร์ ตามลำดับ ส่วนใหญ่เลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยปิดหรือสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เลือกส่วนใหญ่ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่เลือกตามความถนัดและความสนใจของตนเอง เหตุผลรองลงมา คือ ผู้ปกครองสนับสนุน จบแล้วหางาน

ทำงานแต่โอกาสได้รับค่าจ้างสูง ตามลำดับ ผลจากการวิเคราะห์ระดับความสำคัญอยู่ในระดับความสำคัญมากปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกสถาบันการศึกษา พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับ ด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบันในระดับความสำคัญมากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า เพศและหลักสูตรที่กำลังศึกษามีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เลือกศึกษาต่อที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เหตุผลที่ว่า ผู้ปกครองสนับสนุน จบแล้วหางานทำงานง่ายและจบแล้วมีโอกาสได้รับค่าจ้างสูงมีความสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เลือกศึกษาต่อ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และเหตุผลที่ว่าอยู่ใกล้บ้านและค่าใช้จ่ายต่ำมีความสัมพันธ์กับการเลือกสถาบันการศึกษาที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

พิมพ์พร ธรรมวิหารคุณ (2552) ได้ศึกษา ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาการบัญชี หลักสูตรบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาการบัญชีหลักสูตรบริหารธุรกิจของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และเปรียบเทียบระดับของปัจจัยทางสังคม ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านค่านิยมในสาขาวิชาและด้านค่าตอบแทนที่จะได้รับจากการประกอบวิชาชีพและความมั่นคงในอาชีพว่ามีผลในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาการบัญชีในระดับใด โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ จำนวนทั้งสิ้น 176 คนพบว่า การตัดสินใจทางสังคมด้านทัศนคติต่อสถาบันค่านิยมในสาขาวิชา และค่าตอบแทนที่จะได้รับจากการประกอบวิชาชีพ และความมั่นคงในอาชีพเป็นปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาการบัญชี ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเรียงลำดับตามการตัดสินใจดังกล่าวพบว่า ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการสูง มีความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้ที่ดี ผู้ที่เรียนด้านสาขาวิชาการบัญชีมีโอกาสประกอบวิชาชีพในวงการธุรกิจสูง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการบัญชีสามารถรับทำบัญชีให้หน่วยงานเอกชนเป็นงานพิเศษนอกเวลาได้ และมีรายได้สูง จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรวมของความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามด้านปัจจัยทางสังคมทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก และพบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านค่าตอบแทนที่จะได้จากประกอบวิชาชีพ และความมั่นคงในอาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมากกว่าด้านค่านิยมในสาขาวิชา และปัจจัยด้านทัศนคติต่อสถาบัน

รัชตนันท์ หมั่นมานะ (2556) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยประชากรศาสตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพและเพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจ

เลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่กำลังอยู่ในระดับปริญญาตรีตั้งแต่ชั้นปีที่ 3 ขึ้นไปของมหาวิทยาลัยกรุงเทพทั้ง 2 วิทยาเขต รวม 400 ตัวอย่าง ซึ่งทำการศึกษาในช่วงระหว่างเดือนธันวาคม 2556 ถึงเดือนมีนาคม 2557 และใช้สถิติต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test และ MRA ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 คณะบริหารธุรกิจ และมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านความมีชื่อเสียงของสถาบันและการได้รับการยอมรับในสังคม ราคาหน่วยกิตมีความเหมาะสม ที่ตั้งของสถาบันมีระบบคมนาคมที่สะดวกในการเดินทาง การมอบทุนพิเศษเพื่อสนับสนุนการศึกษา อาจารย์ผู้สอนมีคุณภาพและมีชื่อเสียงในวงการศึกษ ความทันสมัยของกระบวนการให้บริการ และการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการสื่อสารและถ่ายทอด โดยมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัวกับผู้ปกครอง ด้านเศรษฐกิจกับทุนทรัพย์ที่มีอยู่และด้านสังคมกับการเป็นบัณฑิตของสถาบันได้รับการยกย่องและยอมรับ ในขณะที่มีความเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพที่เป็นสถาบันที่ต้องการศึกษาต่อ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ส่วนใหญ่ยกเว้น เพศ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพแตกต่างกัน ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดส่วนใหญ่ยกเว้น ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ และทุกปัจจัยอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อุษณีย์ แจ่มใส (2552) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการตลาดกับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 348 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต อยู่ในระดับมาก การตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยรังสิตจำแนกจากข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

พบว่านักศึกษาที่เลือกกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา อาชีพบิดา ระดับการศึกษาบิดา แตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยรังสิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม อาชีพมารดา รายได้ผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของมารดา ภูมิถิ่นา และวิธีการสมัครเข้าศึกษาต่อ ไม่พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบอีกว่า ปัจจัยทางการตลาด มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยรังสิต ทั้งด้านเป้าหมายส่วนตัว ด้านความเชื่อ และด้านค่านิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 1 การสร้างตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชื่อผู้วิจัย	เพศ	อาชีพบิดา	อาชีพมารดา	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว	หลักสูตร/แผนการศึกษา
กิตติภณ กิตยานุรักษ์ (2552)	✓			✓	
อุษณีย์ แจ่มใส (2551)	✓	✓	✓	✓	
จิตติมา พัดโบก (2553)	✓	✓	✓	✓	
วโรปสร บุปผา (2555)	✓	✓	✓	✓	✓
บุษกร ยิ่งคำมั่น (2557)	✓			✓	✓
จิรัฐิกาล นาคนวล (2553)	✓	✓	✓		
พรพรรณ เศรษฐธรรม (2552)	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2 การสร้างตัวแปรตามที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชื่อผู้วิจัย	ด้านภาพลักษณ์ ของ มหาวิทยาลัย	ด้านค่านิยมของ นักเรียนและ บุคคลที่เกี่ยวข้อง	ด้าน ค่าธรรมเนียม การศึกษา	ด้านทำเลที่ตั้ง ของ มหาวิทยาลัย
กิตติภณ กิตยานุรักษ์ (2552)	✓	✓		
อุษณีย์ แจ่มใส (2551)	✓	✓	✓	✓
จิตติมา พัดโบก (2553)	✓	✓		✓
วรอัปสร บุปผา (2555)	✓	✓	✓	✓
รัชตนันท์ หมั่นมานะ (2556)	✓	✓	✓	✓
จิรัฐิกาล นาคนวล (2553)	✓		✓	✓
พรพรรณ เศรษฐธรรม (2552)		✓		✓

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังจะเสนอโดยลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประจำแต่ละอำเภอในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำนวนทั้งสิ้น 2,145 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6, 2558)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประจำแต่ละอำเภอในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่อยู่ภายใต้การบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาเขต 6 จำนวนทั้งสิ้น 2,145 คน โดยใช้สูตรคำนวณของทาโรยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

(กำหนดให้ค่าเท่ากับ 0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร} &= \frac{2,145}{1 + 2,145(0.05)^2} \\ &= 337 \text{ คน} \end{aligned}$$

มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 337 คน และเพื่อช่วยให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น รวมถึงป้องกันความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล ผู้วิจัยจำเป็นต้องทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนรวม 340 คน

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ จำนวน 12 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ โรงเรียนคัคครุณี โรงเรียนพนมสารคาม (พนมอดุลวิทยา) โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา โรงเรียนบางปะกง (บวรวิทยายน) โรงเรียนสนามชัยเขต โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี 3 ฉะเชิงเทรา โรงเรียนบางคล้าพิทยาคม โรงเรียนราชสาส์นวิทยา โรงเรียนก้อนแก้วพิทยาคม และโรงเรียนผาณิตวิทยา หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 340 คน ได้กลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, 2558)

โรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. เบญจมราชรังสฤษฎิ์	640	101
2. คัคครุณี	480	76
3. พนมสารคาม (พนมอดุลวิทยา)	320	51
4. บางน้ำเปรี้ยววิทยา	90	15
5. บางปะกง (บวรวิทยายน)	72	11
6. สนามชัยเขต	90	14
7. แปลงยาวพิทยาคม	54	9
8. มัธยมสิริวัณวรี 3 ฉะเชิงเทรา	167	26
9. บางคล้าพิทยาคม	128	20
10. ราชสาส์นวิทยา	17	3
11. ก้อนแก้วพิทยาคม	5	1
12. ผาณิตวิทยา	82	13
รวม	2,145	340

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว และหลักสูตร/แผนการศึกษา จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย (ข้อ 1-9) ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ข้อ 10-24) ด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา (ข้อ 25-27) และด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย (ข้อ 28-30) โดยแบบสอบถามในตอนที่ 2 มีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความสำคัญในการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ระดับความสำคัญในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ให้ 4 คะแนน

ระดับความสำคัญในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ระดับความสำคัญในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย ให้ 2 คะแนน

ระดับความสำคัญในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

การแปลผล ผู้วิจัยใช้วิธีการแสดงระดับคะแนนเฉลี่ยพิจารณาจากคะแนนของคำตอบแล้วนำมาแบ่งอัตรภาคชั้นคะแนน กำหนดเป็น 5 อัตรภาคชั้น โดยใช้เกณฑ์การคำนวณดังนี้ (กล้า วานิชย์บัญชา, 2548, หน้า 27)

จากสูตร

$$\text{ความกว้างของอัตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่าสูตร} = \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.8$$

ซึ่งคะแนนที่ได้นั้นมีความหมายดังต่อไปนี้ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย จากช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง มีระดับความสำคัญในการการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึงมีระดับความสำคัญในการการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง มีระดับความสำคัญในการการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับ มหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

คุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้อง และความเหมาะสมของเนื้อหา เพื่อปรับปรุงให้มีความชัดเจน ถูกต้อง ก่อนนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1) ดร.กฤษฎา นันทเพ็ชร 2) อาจารย์สายสวาท ชูจิตร และ 3) อาจารย์กาญจนา ต ไชยสุวรรณ

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบ ที่สร้างขึ้นมาและปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียน

โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .913

3. จัดทำแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามตามโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างขออนุญาตจากอาจารย์ประจำชั้นทำการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเพื่อทำการตอบแบบสอบถามและรอรับแบบสอบถามกลับคืนทันที
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบแล้วนำไปประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลในการประมวลผลค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ประมวลผลค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อาชีพบิดา อาชีพมารดา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว และหลักสูตร/แผนการศึกษาจำนวน 5 ข้อผู้วิจัยใช้สถิติการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยประกอบด้วย 4 ด้านนั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย จำแนกตามข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติ (t-test) กรณีที่ตัวแปร มี 2 กลุ่ม และใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffé

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และเพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	n (340)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	96	28.24
2. หญิง	244	71.76
อาชีพบิดา		
1. เกษตรกร	59	17.35
2. รับจ้างทั่วไป	88	25.88
3. ค้าขาย	41	12.06
4. พนักงานบริษัท	60	17.65
5. รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	50	14.71
6. ธุรกิจส่วนตัว	29	8.55
7. อื่น ๆ	13	3.88

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	n (340)	ร้อยละ
อาชีพมารดา		
1. เกษตรกร	49	14.41
2. รับจ้างทั่วไป	62	18.24
3. ค้าขาย	72	21.18
4. พนักงานบริษัท	60	17.65
5. รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	32	9.41
6. ธุรกิจส่วนตัว	35	10.29
7. อื่น ๆ	30	8.82
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว		
1. น้อยกว่า 5,000 บาท	8	2.35
2. 5,001-10,000 บาท	49	14.41
3. 10,001-15,000 บาท	77	22.65
4. 15,001-20,000 บาท	86	25.29
5. 20,001-25,000 บาท	45	13.24
6. มากกว่า 25,000 บาท	75	22.06
หลักสูตร/ แผนการศึกษา		
1. วิทยุ-คณิต	262	77.06
2. ศิลป์-ภาษา	58	17.06
3. ศิลป์-คำนวณ	20	5.88

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.76 และเพศชายมีเพียง ร้อยละ 28.24

อาชีพบิดาส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 25.88 มีอาชีพพนักงานบริษัท ร้อยละ 17.65 และอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 17.35 ตามลำดับ

อาชีพมารดาส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 21.18 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 18.24 และอาชีพพนักงานบริษัท ร้อยละ 17.65 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 25.29 รายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 22.65 และรายได้มากกว่า 25,000 บาท ร้อยละ 22.06 ตามลำดับ

หลักสูตร/แผนการศึกษาส่วนใหญ่มีหลักสูตร/แผนการศึกษา วิทยุ-คณิต ร้อยละ 77.06 มีหลักสูตร/แผนการศึกษาศิลป์-ภาษา ร้อยละ 17.06 และมีหลักสูตร/แผนการศึกษาศิลป์-คำนวณ ร้อยละ 5.88

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวม

การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ	\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	4.30	0.68	มาก	2
2. ด้านค่านิยมของนักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4.04	0.85	มาก	4
3. ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษา	4.31	0.69	มาก	1
4. ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย	4.14	0.78	มาก	3

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษา ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.69$) ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.68$) ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.78$) และด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.85$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับ
มหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราด้านภาพลักษณ์
ของมหาวิทยาลัย

ด้านภาพลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจ					\bar{x}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. เป็นมหาวิทยาลัย ที่มีชื่อเสียง	131 (38.5)	138 (40.6)	68 (20.0)	1 (0.3)	2 (0.6)	4.16	0.79	มาก	8
2. เป็นมหาวิทยาลัย ที่มีมาตรฐานทาง การศึกษา	145 (42.65)	172 (50.59)	21 (6.18)	0 (0.00)	2 (0.59)	4.35	0.65	มาก	4
3. คณาจารย์ของ มหาวิทยาลัยมี ความรู้ ความสามารถ	148 (43.53)	165 (48.53)	27 (7.94)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.36	0.62	มาก	2
4. มหาวิทยาลัย มีอุปกรณ์เครื่องมือ และเครื่องใช้ในการ เรียนการสอนที่ ทันสมัย	142 (41.76)	171 (50.29)	27 (7.94)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.34	0.62	มาก	5
5. มหาวิทยาลัย มีหลักสูตร และ สาขาวิชาตรงกับ ความต้องการของ ผู้เรียน	171 (50.29)	144 (42.35)	25 (7.35)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.43	0.63	มากที่สุด	1
6. มหาวิทยาลัย ถูกจัดอันดับเป็น มหาวิทยาลัยชั้นนำ ของประเทศ	128 (37.65)	142 (41.76)	63 (18.53)	5 (1.47)	2 (0.59)	4.14	0.81	มาก	9

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ด้านภาพลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจ					\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
8. มหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ ในการรับเข้าทำงาน	155 (45.59)	154 (45.29)	28 (8.24)	3 (0.88)	0 (0.00)	4.36	0.67	มากที่สุด	3
9. มหาวิทยาลัยมีความเป็นเลิศทางวิชาการ	142 (41.76)	154 (45.29)	43 (12.65)	1 (0.29)	0 (0.00)	4.29	0.69	มาก	6
ภาพรวมด้านภาพลักษณ์						4.30	0.69	มาก	

จากตารางที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มหาวิทยาลัยมีหลักสูตร และสาขาวิชาตรงกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.63$) รองลงมา คือ คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.62$) และมหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ ในการรับเข้าทำงาน ($\bar{X} = 4.36$, $SD = 0.67$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับ
มหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่านิยม
ของนักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ด้านค่านิยมของ นักเรียนและบุคคลที่ เกี่ยวข้อง	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจ					\bar{x}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
10. ผู้ปกครอง สนับสนุนให้ศึกษาต่อ	190 (55.88)	109 (32.06)	35 (10.29)	5 (1.47)	1 (0.29)	4.42	0.76	มากที่สุด	2
11. คาดว่าเมื่อสำเร็จ การศึกษาจาก มหาวิทยาลัยแล้วจะเป็น ผู้มีเกียรติและได้รับ การยกย่องนับถือ	176 (51.76)	120 (35.29)	43 (12.65)	1 (0.29)	0 (0.00)	4.39	0.71	มากที่สุด	3
12. เพื่อสร้างความ ภาคภูมิใจให้กับตนเอง และผู้ปกครอง	129 (37.94)	147 (43.24)	63 (18.53)	1 (0.29)	0 (0.00)	4.19	0.74	มาก	6
13. ต้องการเพิ่มวุฒิ การศึกษาและมีความ ได้เปรียบเมื่อสมัครงาน	180 (52.94)	136 (40.00)	24 (7.06)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.46	0.63	มากที่สุด	1
14. ต้องการยกระดับ สถานภาพทางสังคม	150 (41.18)	151 (44.41)	47 (13.82)	1 (0.29)	1 (0.29)	4.26	0.72	มาก	5
15. ญาติพี่น้องแนะนำ ให้ศึกษาต่อ	104 (30.59)	174 (51.18)	52 (15.29)	10 (2.94)	0 (0.00)	4.09	0.75	มาก	8
16. ต้องการเพิ่มพูน ความรู้ให้กับตนเอง	137 (40.29)	134 (39.41)	62 (18.24)	6 (1.76)	1 (0.29)	4.18	0.81	มากที่สุด	7
17. เพื่อนชักจูงให้ ศึกษาต่อ	153 (45.00)	159 (46.76)	24 (7.06)	1 (0.29)	3 (0.88)	4.35	0.70	มาก	4
18. ผู้ประสบ ความสำเร็จในชีวิต แนะนำให้ศึกษาต่อ	80 (23.53)	114 (33.53)	75 (22.06)	46 (13.53)	25 (7.35)	3.52	1.20	มาก	14

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านค่านิยมของ นักเรียนและบุคคลที่ เกี่ยวข้อง	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจ					\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
19. ได้รับทราบ ข่าวสารเกี่ยวกับการรับ สมัครเข้าศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยจากสื่อ ประชาสัมพันธ์ของ โรงเรียน	64 (18.82)	102 (30.00)	94 (27.65)	41 (12.06)	39 (11.47)	3.33	1.24	มาก	15
20. อาจารย์แนะแนว แนะนำให้ศึกษาต่อ	99 (29.12)	127 (37.35)	75 (22.06)	27 (7.94)	12 (3.53)	3.81	1.05	มาก	13
21. ต้องการเป็นที่ ยอมรับจากบุคคลใน สังคม	85 (25.00)	130 (38.24)	110 (32.35)	14 (4.12)	1 (0.29)	3.84	0.86	มาก	12
22. การศึกษาต่อทำให้ เป็นคนทันสมัย	108 (31.76)	148 (43.53)	73 (21.47)	8 (2.35)	3 (0.88)	4.03	0.84	มาก	9
23. ต้องการประกอบ อาชีพที่มีความก้าวหน้า	106 (31.18)	124 (36.47)	92 (27.06)	14 (4.12)	4 (1.18)	3.92	0.92	มาก	10
24. เพื่อนำความรู้ที่ได้ ไปพัฒนาอาชีพใน อนาคต	82 (24.12)	150 (44.12)	89 (26.18)	14 (4.12)	5 (1.47)	3.85	0.88	มาก	11
ภาพรวมด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง						4.04	0.85	มาก	

จากตารางที่ 7 ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคล
ที่เกี่ยวข้องโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาและมีความได้เปรียบเมื่อสมัครงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$,
 $SD = 0.63$) รองลงมา คือ ผู้ปกครองสนับสนุนให้ศึกษาต่อ ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.76$) และคาดว่า
เมื่อสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแล้วจะเป็นผู้มีเกียรติและได้รับการยกย่องนับถือ ($\bar{X} = 4.39$,
 $SD = 0.71$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราด้านค่าธรรมเนียม
ในการศึกษา

ด้านค่าธรรมเนียม ในการศึกษา	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจ					\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
25. เป็นมหาวิทยาลัยที่มี การเก็บค่าธรรมเนียม การศึกษาแบบเหมาจ่าย	150 (44.12)	147 (43.24)	40 (11.76)	3 (0.88)	0 (0.00)	4.31	0.71	มากที่สุด	3
26. มหาวิทยาลัยมี กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือมีการผ่อนชำระ ค่าลงทะเบียนการศึกษา	143 (42.06)	162 (47.65)	34 (10.00)	1 (0.29)	0 (0.00)	4.31	0.66	มาก	1
27. ค่าธรรมเนียม การศึกษาไม่กระทบต่อ ฐานะการเงินของ ผู้ปกครอง	146 (42.94)	156 (45.88)	35 (10.29)	2 (0.59)	1 (0.29)	4.31	0.70	มาก	2
ภาพรวมด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษา						4.31	0.69	มาก	

จากตารางที่ 8 ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษาโดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มหาวิทยาลัยมีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
หรือมีการผ่อนชำระค่าลงทะเบียนการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.659$) รองลงมา
อยู่ในระดับมาก คือ ค่าธรรมเนียมการศึกษาไม่กระทบต่อฐานะการเงินของผู้ปกครอง
($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.700$) และเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบเหมาจ่าย
($\bar{X} = 4.31$, $SD = 0.709$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านทำเลที่ตั้งของ
มหาวิทยาลัย

ด้านทำเลที่ตั้ง ของมหาวิทยาลัย	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจ					\bar{X}	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
28. มหาวิทยาลัยมี สภาพแวดล้อมที่สวยงาม และปลอดภัยต่อนักศึกษา	99 (29.12)	146 (42.94)	79 (23.24)	11 (3.24)	5 (1.47)	3.95	0.89	มาก	3
29. สถานที่มหาวิทยาลัย ตั้งอยู่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน	140 (41.18)	156 (45.88)	40 (11.76)	3 (0.88)	1 (0.29)	4.27	0.72	มาก	1
30. มหาวิทยาลัยมีขนาดใหญ่ไม่แออัด	129 (37.94)	158 (46.47)	50 (14.71)	3 (0.88)	0 (0.00)	4.21	0.72	มาก	2
ภาพรวมด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย						4.14	0.78	มาก	

จากตารางที่ 9 ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยโดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อเรียง
ตามลำดับดังนี้สถานที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ($\bar{X} = 4.27$, $SD = 0.72$)
มหาวิทยาลัยมีขนาดใหญ่ไม่แออัด ($\bar{X} = 4.21$, $SD = 0.72$) และมหาวิทยาลัยมีสภาพแวดล้อม
ที่สวยงามและปลอดภัยต่อนักศึกษา ($\bar{X} = 3.95$, $SD = 0.89$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 1-4 นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีผลมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับ
มหาวิทยาลัย ในด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศ

การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ	เพศ				t	Sig.
	ชาย (n = 96)		หญิง (n = 244)			
	\bar{x}	SD	\bar{x}	SD		
1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	4.30	.450	4.30	.506	.227	.820
2. ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคล เกี่ยวข้อง	4.11	.487	4.01	.504	1.704	.089
3. ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษา	4.27	.514	4.32	.637	-.659	.510
4. ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย	4.20	.565	4.12	.652	1.053	.293

จากตารางที่ 10 ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศพบว่า ไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามอาชีพบิดา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.51	6.00	0.75	3.96	0.00
ภายในกลุ่ม	63.13	333.00	0.19		
รวม	67.63	339.00			

จากตารางที่ 11 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัด
ฉะเชิงเทรา ที่บิดามีอาชีพต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffé ดังตารางที่
12-15

สมมติฐานที่ 5 นักเรียนที่มีอาชีพบิดาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพบิดา	\bar{x}	เกษตรกร	รับจ้าง ทั่วไป	ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่น ๆ
		4.51	4.09	4.29	4.22	4.37	4.38	4.47
เกษตรกร	4.51	-	.414*	.219	.288	.139	.127	.035
รับจ้างทั่วไป	4.09		-	-.196	-.126	-.276	-.287	-.379
ค้าขาย	4.29			-	.069	-.080	-.092	-.183
พนักงาน บริษัท	4.22				-	-.150	-.161	-.253
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.37					-	-.011	-.092
ธุรกิจส่วนตัว	4.38							-.092
อื่น ๆ	4.47							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 12 การเปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำแนกตามอาชีพของบิดาพบว่า นักเรียนที่บิดามีอาชีพเกษตรกรมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย น้อยกว่านักเรียนที่บิดามีอาชีพรับจ้างทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 6 นักเรียนที่มีอาชีพบิดาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องจำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพบิดา	\bar{x}	เกษตรกร	รับจ้าง ทั่วไป	ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่น ๆ
		4.20	3.87	4.21	4.00	4.01	4.15	3.93
เกษตรกร	4.20	-	.327*	-.012	.198	.184	.049	.268
รับจ้างทั่วไป	3.87		-	-.339*	-.129	-.143	-.277	-.059
ค้าขาย	4.21			-	.210	.196	.061	.280
พนักงานบริษัท	4.00				-	-.014	-.148	.070
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.01					-	-.134	.084
ธุรกิจส่วนตัว	4.15						-	.218
อื่น ๆ	3.93							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 การเปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามอาชีพของบิดาพบว่า นักเรียนที่บิดามีอาชีพเกษตรกรมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีอาชีพรับจ้างทั่วไป และนักเรียนที่มีบิดามีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่มีบิดามีอาชีพค้าขายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 7 นักเรียนที่มีอาชีพบิดาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษาจำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพบิดา	\bar{x}	เกษตรกร	รับจ้าง ทั่วไป	ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่น ๆ
		4.46	4.13	4.26	4.27	4.40	4.42	4.43
เกษตรกร	4.46	-	.327	.203	.185	.057	.038	.027
รับจ้างทั่วไป	4.13		-	-.124	-.141	-.270	-.289	-.300
ค้าขาย	4.26			-	-.018	-.147	-.165	-.176
พนักงานบริษัท	4.27				-	-.129	-.148	-.158
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.40					-	-.019	-.029
ธุรกิจส่วนตัว	4.42						-	-.011
อื่น ๆ	4.43							-

จากตารางที่ 14 การเปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษาจำแนกตามอาชีพของบิดาไม่พบว่า มีนักเรียนที่มีอาชีพของบิดากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 8 นักเรียนที่มีอาชีพบิดาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยจำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพบิดา	\bar{X}	เกษตรกร	รับจ้าง ทั่วไป	ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่น ๆ
		4.25	4.02	4.08	4.12	4.33	4.11	4.07
เกษตรกร	4.25	-	.228	.173	.132	-.079	.139	.177
รับจ้างทั่วไป	4.02		-	-.095	-.096	-.307	-.088	-.050
ค้าขาย	4.08			-	-.041	-.252	-.034	.004
พนักงานบริษัท	4.12				-	-.211	.007	.045
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.33					-	.218	.256
ธุรกิจส่วนตัว	4.11						-	.038
อื่น ๆ	4.07							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 การเปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย จำแนกตามอาชีพของบิดาไม่พบว่า มีนักเรียนที่มีอาชีพของบิดากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามอาชีพมารดา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.49	6.00	0.58	3.02	0.01
ภายในกลุ่ม	64.14	333.00	0.19		
รวม	67.63	339.00			

จากตารางที่ 16 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีมารดามีอาชีพต่างกันมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffé ดังตารางที่ 17-20

สมมติฐานที่ 9 นักเรียนที่มีอาชีพมารดาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำแนกตามอาชีพของมารดา

อาชีพมารดา	\bar{X}	เกษตรกร	รับจ้าง ทั่วไป	ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่น ๆ
		4.50	4.11	4.22	4.33	4.33	4.39	4.27
เกษตรกร	4.50	-	.390*	.280	.176	.175	.117	.238
รับจ้างทั่วไป	4.11		-	-.110	-.213	-.215	-.272	-.152
ค้าขาย	4.22			-	-.103	-.105	-.162	-.042
พนักงานบริษัท	4.33				-	-.002	-.059	.061
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.33					-	.057	.120
ธุรกิจส่วนตัว	4.39						-	-.120
อื่น ๆ	4.27							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 การเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดละโว้เชิงเทรา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำแนกตามอาชีพของมารดาพบว่า นักเรียนที่มารดามีอาชีพเกษตรกรมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่มารดามีอาชีพรับจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 10 นักเรียนที่มีอาชีพมารดาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกัน

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดละโว้เชิงเทรา ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องจำแนกตามอาชีพของมารดา

อาชีพมารดา	\bar{X}	เกษตรกร	รับจ้าง ทั่วไป	ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่น ๆ
		4.11	3.93	4.06	4.16	4.02	4.12	3.76
เกษตรกร	4.11	-	.180	.050	-.056	.090	-.015	.351
รับจ้างทั่วไป	3.93		-	-.130	-.236	-.090	-.194	.171
ค้าขาย	4.06			-	-.106	.040	-.065	.301
พนักงานบริษัท	4.16				-	.146	.041	.407*
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.02					-	.105	.365
ธุรกิจส่วนตัว	4.12						-	-.365
อื่น ๆ	3.76							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 การเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดละโว้เชิงเทรา ด้านค่านิยมของนักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้องจำแนกตามอาชีพของมารดาพบว่า นักเรียนที่มารดามีอาชีพพนักงานบริษัท มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่มารดามีอาชีพอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 11 นักเรียนที่มีอาชีพมารดาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษาจำแนกตามอาชีพของมารดา

อาชีพมารดา	\bar{x}	เกษตรกร	รับจ้าง ทั่วไป	ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่น ๆ
		4.51	4.10	4.26	4.42	4.35	4.30	4.22
เกษตรกร	4.51	-	.403	.246	.082	.156	.205	.288
รับจ้างทั่วไป	4.10		-	-1.156	-3.20	-2.47	-1.97	-1.15
ค้าขาย	4.26			-	-1.164	-0.90	-0.41	-0.42
พนักงานบริษัท	4.42				-	-0.74	.123	.206
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.35					-	.049	.132
ธุรกิจส่วนตัว	4.30						-	.083
อื่น ๆ	4.22							-

จากตารางที่ 19 การเปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษาจำแนกตามอาชีพของมารดาไม่พบว่า มีนักเรียนที่มีอาชีพของมารดาในกลุ่มใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 12 นักเรียนที่มีอาชีพมารดาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย จำแนกตามอาชีพของมารดา

อาชีพมารดา	\bar{X}	เกษตรกร	รับจ้าง ทั่วไป	ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว	อื่น ๆ
		4.16	4.03	4.13	4.27	4.21	4.15	4.01
เกษตรกร	4.16	-	.131	.029	-.115	-.055	.011	.152
รับจ้างทั่วไป	4.03		-	-.102	-.246	-.186	-.120	.021
ค้าขาย	4.13			-	-.144	-.084	-.018	.123
พนักงานบริษัท	4.27				-	.059	.125	.267
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.21					-	.066	.208
ธุรกิจส่วนตัว	4.15						-	.141
อื่น ๆ	4.01							-

จากตารางที่ 20 การเปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยจำแนกตามอาชีพของมารดาไม่พบว่า มีนักเรียนที่มีอาชีพของมารดากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 13-16 นักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.36	5.00	0.27	1.37	0.24
ภายในกลุ่ม	66.28	334.00	0.20		
รวม	67.63	339.00			

จากตารางที่ 21 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามหลักสูตร/ แผนการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.65	2.00	1.33	6.88	0.00
ภายในกลุ่ม	64.98	337.00	0.19		
รวม	67.63	339.00			

จากตารางที่ 22 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวต่างกันมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffé ดังตารางที่

สมมติฐานที่ 17 นักเรียนที่มีหลักสูตร/แผนการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยจำแนกตามหลักสูตร/แผนการศึกษา

หลักสูตร/แผนการศึกษา	\bar{x}	วิทย์-คณิต	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-คำนวณ
		4.32	4.13	4.42
วิทย์-คณิต	4.32	-	.189	-.105
ศิลป์-ภาษา	4.13		-	-.294
ศิลป์-คำนวณ	4.42			-

จากตารางที่ 23 การเปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยจำแนกตามหลักสูตร/แผนการศึกษา ไม่พบว่า มีนักเรียนที่มีหลักสูตร/แผนการศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 18 นักเรียนที่มีหลักสูตร/ แผนการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกัน

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามหลักสูตร/ แผนการศึกษา

หลักสูตร/ แผนการศึกษา	\bar{x}	วิทย์-คณิต	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-คำนวณ
		4.04	3.94	4.29
วิทย์-คณิต	4.04	-	.101	-.246
ศิลป์-ภาษา	3.94		-	-.346*
ศิลป์-คำนวณ	4.29			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 24 การเปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องจำแนกตามหลักสูตร/ แผนการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนหลักสูตร/ แผนการศึกษาศิลป์-ภาษา มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย น้อยกว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตร/ แผนการศึกษาศิลป์-คำนวณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 19 นักเรียนที่มีหลักสูตร/ แผนการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา แตกต่างกัน

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษา จำแนกตามหลักสูตร/ แผนการศึกษา

หลักสูตร/ แผนการศึกษา	\bar{x}	วิทย์-คณิต	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-คำนวณ
		4.33	4.06	4.61
วิทย์-คณิต	4.33	-	.276*	-.277
ศิลป์-ภาษา	4.06		-	-.553*
ศิลป์-คำนวณ	4.61			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 25 การเปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษา จำแนกตามหลักสูตร/ แผนการศึกษา พบว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตร/ แผนการศึกษาวิทย์-คณิต มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตร/ แผนการศึกษาศิลป์-ภาษา และนักเรียนที่เรียนหลักสูตร/ แผนการศึกษาศิลป์-ภาษา มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตร/ แผนการศึกษาศิลป์-คำนวณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 20 นักเรียนที่มีหลักสูตร/แผนการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย จำแนกตามหลักสูตร/แผนการศึกษา

หลักสูตร/แผนการศึกษา	\bar{x}	วิทย์-คณิต	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-คำนวณ
		4.16	3.98	4.33
วิทย์-คณิต	4.16	-	.176	-.169
ศิลป์-ภาษา	3.98		-	-.345
ศิลป์-คำนวณ	4.33			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 26 การเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย จำแนกตามหลักสูตร/แผนการศึกษา ไม่พบว่า มีนักเรียนที่มีหลักสูตร/แผนการศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 27 (ต่อ)

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ
12. นักเรียนที่มีอาชีพมารดาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
13. นักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
14. นักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
15. นักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านค่านิยมการศึกษา แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
16. นักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
17. นักเรียนที่มีหลักสูตร/แผนการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
18. นักเรียนที่มีหลักสูตร/แผนการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
19. นักเรียนที่มีหลักสูตร/แผนการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านค่านิยมการศึกษา แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
20. นักเรียนที่มีหลักสูตร/แผนการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และเพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามเพศอาชีพบิดาอาชีพมารดารายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวและหลักสูตร/ แผนการศึกษาเก็บข้อมูลจากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 ในโรงเรียนประจำแต่ละอำเภอในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยเป็น 3 ตอนดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 340 คน พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง บิดามีอาชีพรับจ้างทั่วไป มารดามีอาชีพค้าขาย มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว 15,001-20,000 บาทและศึกษาอยู่ในแผนการศึกษาวิทย์-คณิต

ตอนที่ 2 การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราโดยภาพรวมและรายด้าน

1. การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยแต่ละด้านเรียงตามลำดับคือ 1) ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษา 2) ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย 3) ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย และ 4) ด้านค่านิยมของนักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย พบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรและสาขาวิชาตรงกับความต้องการกับมหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับ

ของหน่วยงานต่าง ๆ ในการรับเข้าทำงานของผู้เรียน ส่วนข้อมูลที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีความรู้ความสามารถเป็นมหาวิทยาลัยที่มีมาตรฐานทางการศึกษามหาวิทยาลัยมีอุปกรณ์เครื่องมือและเครื่องใช้ในการเรียนการสอนที่ทันสมัยมหาวิทยาลัยมีความเป็นเลิศทางวิชาการมหาวิทยาลัยมีความมีชื่อเสียงในด้านวิชาการของสถาบันเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงและมหาวิทยาลัยถูกจัดอันดับเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ ตามลำดับ

3. ด้านค่านิยมของนักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่านิยมของนักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา และมีความได้เปรียบเมื่อสมัครงานผู้ประกอบการสนับสนุนให้ศึกษาต่อ คาดว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแล้วจะเป็นผู้มีเกียรติ และได้รับการยกย่องนับถือ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง ส่วนข้อมูลที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่

- 1) เพื่อนชักจูงให้ศึกษาต่อ
- 2) ต้องการยกระดับสถานภาพทางสังคม
- 3) เพื่อสร้างคุณภาพภูมิปัญญาให้กับตนเองและผู้ปกครอง
- 4) ญาติพี่น้องแนะนำให้ศึกษาต่อ
- 5) การศึกษาต่อทำให้เป็นคนทันสมัย
- 6) ต้องการประกอบอาชีพที่มีความก้าวหน้า
- 7) เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาอาชีพในอนาคต
- 8) ต้องการเป็นที่ยอมรับจากบุคคลในสังคม
- 9) อาจารย์แนะแนวแนะนำให้ศึกษาต่อ
- 10) ผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพแนะนำให้ศึกษาต่อ
- 11) ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับการรับสมัครเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยจากสื่อประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ตามลำดับ

4. ด้านค่านิยมในการศึกษา พบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านค่านิยมในการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีการเก็บค่าธรรมเนียมนิสิตแบบเหมาจ่าย ส่วนข้อมูลที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ มหาวิทยาลัยมีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือมีการผ่อนชำระค่าลงทะเบียนการศึกษา และค่าธรรมเนียมการศึกษาไม่กระทบต่อฐานะการเงินของผู้ปกครอง ตามลำดับ

5. ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย พบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ สถานที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครันมหาวิทยาลัยมีขนาดใหญ่ไม่แออัดและมหาวิทยาลัยมีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม และปลอดภัยต่อนักศึกษา ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของนักเรียนกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนหญิงมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยมากกว่านักเรียนชาย และเมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่บิดามีอาชีพต่างกันมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษาและด้านภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบผลการเปรียบเทียบดังนี้ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำแนกตามอาชีพของบิดา พบว่า พบว่า นักเรียนที่บิดามีเกษตรกรมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย น้อยกว่านักเรียนที่บิดามีรับจ้างทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องจำแนกตามอาชีพของบิดา พบว่า นักเรียนที่บิดามีอาชีพเกษตรกรมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีอาชีพรับจ้างทั่วไป และนักเรียนที่มีบิดามีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่มีบิดามีอาชีพค้าขายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษาจำแนกตามอาชีพของบิดาไม่พบว่า มีนักเรียนที่มีอาชีพของบิดากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านภาพรวมจำแนกตามอาชีพของบิดา พบว่า นักเรียนที่บิดามีอาชีพเกษตรกรมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีอาชีพรับจ้างทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราที่มารดาอาชีพต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษาและด้านภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบผลการเปรียบเทียบดังนี้ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จำแนกตามอาชีพของมารดา พบว่า นักเรียนที่มารดามีอาชีพเกษตรกร มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่มารดามีอาชีพรับจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามอาชีพของมารดา พบว่า นักเรียนที่มารดามีอาชีพพนักงานบริษัท มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่มารดามีอาชีพอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษาจำแนกตามอาชีพของมารดา ไม่พบว่า มีนักเรียนที่มีอาชีพของมารดา กลุ่มใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านภาพรวมจำแนกตามอาชีพของมารดาไม่พบว่า มีนักเรียนที่มีอาชีพของมารดา กลุ่มใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราที่หลักสูตร/แผนการศึกษาต่างกันมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านค่านิยมของนักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษา และด้านภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบผลการเปรียบเทียบดังนี้ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยจำแนกตามหลักสูตร/แผนการศึกษา ไม่พบว่า มีนักเรียนที่มีหลักสูตร/แผนการศึกษากลุ่มใดที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามหลักสูตร/แผนการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนหลักสูตร/แผนการศึกษาศิลป์-ภาษา มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย น้อยกว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตร/แผนการศึกษาศิลป์-คำนวณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษา จำแนกตามหลักสูตร/แผนการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนหลักสูตร/แผนการศึกษาวิทย์-คณิต มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตร/แผนการศึกษาศิลป์-ภาษา และนักเรียนที่เรียนหลักสูตร/แผนการศึกษาศิลป์-ภาษา มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย น้อยกว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตร/แผนการศึกษาศิลป์-คำนวณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านภาพรวม จำแนกตาม

หลักสูตร/แผนการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนหลักสูตร/แผนการศึกษาวิทย์-คณิต มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยน้อยกว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตร/แผนการศึกษาศิลป์-ภาษา และนักเรียนที่เรียนหลักสูตร/แผนการศึกษาศิลป์-ภาษา มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย น้อยกว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตร/แผนการศึกษาศิลป์-คำนวณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

เพื่อให้การศึกษางานวิจัยเรื่องการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย จึงอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านค่านิยมของนักเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษาและด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ อุษณีย์ แจ่มใส (2551) ที่ศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อ พบว่า ด้านค่าธรรมเนียมการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกด้านในการตัดสินใจที่จะศึกษาหรือไม่ศึกษา เพราะการชำระค่าธรรมเนียมต่อภาคการศึกษาหรือค่าหลักสูตรต่าง ๆ ในสาขาวิชาที่ศึกษา ระยะเวลาในการชำระเงิน รวมถึงเงื่อนไขในการชำระ บางสถานศึกษามีการผ่อนชำระเป็นงวด ๆ หรือบางสถานศึกษากำหนดให้ชำระแบบเหมาจ่ายจนกระทั่งจบหลักสูตร ดังนั้นด้านค่าธรรมเนียมการศึกษาเป็นสิ่งที่นักเรียนทุกคนให้ความสำคัญในการตัดสินใจที่จะเลือกศึกษาต่อในสถานศึกษาใดหรือเลือกที่จะไม่ศึกษาต่อและด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติภณ กิตยานุรักษ์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ทั้งภาคปกติ และภาคพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์อยู่ในระดับมาก คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน

2. จากการเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของนักเรียนกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราตามสมมติฐานการวิจัยปรากฏผล ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัด

จะเชิงเทรากับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยโดยรวมและเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนเพศหญิงและเพศชายไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับ อุษณีย์ แจ่มใส (2551) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตว่า พบว่า เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม อาชีพมารดา รายได้ผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของมารดา ภูมิลำเนา และวิธีการสมัครเข้าศึกษาต่อ ไม่พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยบูรพาของ นฤมล มาตรแมน (2551) ที่พบว่า เพศ วิธีการสอบคัดเลือก สถานศึกษา กับ การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยบูรพาในด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมแต่ละด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผลการเปรียบเทียบอาชีพบิดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัด

จะเชิงเทรากับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่บิดามีอาชีพแตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รอร้อปร บุปผา (2555) ได้สรุปปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อไว้ว่า นักเรียนที่มีบิดาอาชีพแตกต่างกันย่อมที่จะปลูกฝังความคิดค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาต่อไปในทางที่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณีย์ แจ่มใส (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยรังสิตจำแนกจากข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาที่เลือกกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา อาชีพบิดา ระดับการศึกษาบิดา แตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยรังสิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 ผลการเปรียบเทียบอาชีพมารดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัด

จะเชิงเทรากับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่มารดามีอาชีพต่างกันมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติชญา ภูมิเพ็ง (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ย อาชีพของบิดา มารดา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05แต่ไม่สอดคล้องกับ อุษณีย์ แจ่มใส (2551) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า นิสิตที่มีเพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม อาชีพมารดา รายได้ผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของมารดา ภูมิลำเนา และวิธีการสมัครเข้าศึกษาต่อ ไม่พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4 ผลการเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรากับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณีย์ แจ่มใส (2551) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม อาชีพมารดา รายได้ผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของมารดา ภูมิลำเนา และวิธีการสมัครเข้าศึกษาต่อ ไม่พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ วรอัปสร บุญผา (2555) ได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อ ที่ว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง การมีอาชีพเสริม และแหล่งรายได้ในปัจจุบัน ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย

2.5 ผลการเปรียบเทียบหลักสูตร/แผนการศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรากับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่มีหลักสูตร/แผนการศึกษาแตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรอัปสร บุญผา (2555) ที่ได้สรุปปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตร/แผนการศึกษาที่แตกต่างกันย่อมมีความคิดเห็นหรือความต้องการที่จะศึกษาต่อไปในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญกร ยังคำมั่น (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษาในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแผนการเรียน แตกต่างกันมีผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ด้านค่าธรรมเนียมในการศึกษา ส่วนมากต้องการมหาวิทยาลัยมีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือมีการผ่อนชำระค่าลงทะเบียนการศึกษา และค่าธรรมเนียมการศึกษาไม่กระทบต่อฐานะการเงินของผู้ปกครอง ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยจึงควรมีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาหรือมีการผ่อนชำระค่าลงทะเบียนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือหรือแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองไม่ให้หนักเกินไปและทำให้นักเรียนได้มีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อศึกษาแต่ละด้าน ในด้านที่มีระดับน้อยที่สุด คือ ด้านค่านิยม ของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จึงควรต้องนำมาปรับปรุง โดยผู้วิจัยนำมาเป็นข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ดังนี้

1. โรงเรียน ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รับข่าวสาร และรับรู้ถึงประโยชน์ของการศึกษาต่อ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจที่จะศึกษาต่อเพิ่มมากขึ้น
2. โรงเรียนควรมีการให้รุ่นพี่หรือผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ เข้าไปแนะแนว หรือประชาสัมพันธ์ให้กับนักเรียน ได้ทราบถึงข้อดีของการศึกษาต่อ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาการตัดสินใจในด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนว่ามีการตัดสินใจในด้านใดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย
2. ควรศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนที่สนใจศึกษาต่อในคณะ/ สาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการของประเทศ

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2555). *แนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน: ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *คู่มือการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาเพื่อศตวรรษใหม่*. กรุงเทพฯ: ที.พี.พรินท์.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติภณ กิตยานุรักษ์. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาศึกษาและการสอน, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.*
- กุลชลี ไชยนันตา. (2549). *กระบวนการตัดสินใจ*. กรุงเทพฯ: ประยูรวงศ์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2542). *สังคมปัญญาวิกฤต บัณฑิตเข้าใจผิดในการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมีเดีย.
- เกรียงศักดิ์ แสงจันทร์. (2549). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- เกียรติชญา ภูมิเพ็ง. (2551). *การศึกษาค้นคว้าตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- จิตติมา พัดโบก. (2553). *การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยนเรศวรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.*

- จิราภรณ์ สีขาว. (2553). *ภาพลักษณ์ของโรงเรียน*. เข้าถึงได้จาก
<http://www.vu.ac.th/lib/detail.php?id=94&pleaseback>
- จิราภรณ์ ไหวดี. (2542). *แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2540*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิรัฐติกาล นาคนวน. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ภาคปกติของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา*. งานนิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุฑามาศ ชูจินดา. (2555). *รายงานการวิจัย แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ในเขตจังหวัดนนทบุรี*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. (2554). *ความต้องการทางการศึกษา: โอกาสและทางเลือก*. *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*, 16(2), 11-17.
- ใจทิพย์ ศรีประกายเพชร. (2537). *การศึกษากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และประสิทธิผลการสร้างภาพลักษณ์ของโครงการดาวเทียมไทยคม*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2552). *การปฏิรูปการศึกษา-การปฏิรูปการเมือง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชัย เทพสาร. (2554). *กระบวนการตัดสินใจ*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- ชลฤดี สุวรรณศิริ. (2552). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศ*. *วารสารพัฒนาสังคม*, 9(1), 157-174.
- ดวงพร คำบุญวัฒน์ และวาสนา จันทร์สว่าง. (2556). *ภาพลักษณ์: กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์.
- ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. (2556). *รายงานการประเมินตนเองและแนวการพิจารณาความสามารถในการจัดการทางการศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นฤมล มาตรแมน. (2551). *การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยบูรพา*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- บุญกร ยังคำมั่น. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษาในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์*. งานนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ประหยัด ทองมาก. (2554). *แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และต่ำกว่าระดับความสามารถ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2548). *การศึกษา:เข้าสู่โครงสร้างใหม่กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- พรทิพย์ วรกิจ โภคาทร. (2556). *ภาพลักษณ์นั้นสำคัญยิ่ง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรพรรณ เศรษฐธรรม. (2552). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนในจังหวัดกาญจนบุรี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- พระไพฑูรย์ อธิภูฐานโน สี่หาบุตร. (2545). *การศึกษาเจตคติ และความต้องการของพระนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผู้ที่สำเร็จการศึกษาศาสนศาสตรบัณฑิต ต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท*. วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553, 22 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 1-3.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิบูล ทีปะปาล. (2550). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- พิมพ์พร ธรรมวิหารคุณ. (2552). *ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาการบัญชี หลักสูตรบริหารธุรกิจคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันเกษม*. งานนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันเกษม.

- ภูมิจิตร ศรีวงศ์ราช. (2551). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการบริหารพัฒนาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยุวดี ชีโนดม. (2548). *สาเหตุที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- รัชตนันท์ หมั่นมานะ. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- เรื่องเล่าอุดมศึกษาไทย. (2553). *อนุสารอุดมศึกษา*, 36(387), 3-6.
- วรอัปสร บุปผา. (2555). *รายงานการวิจัย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิจิตร อวาทกุล. (2549). *บุคลิกภาพ เทคนิคและหลักการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยา วิสูตรเรืองเดช. (2545). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิภา อร่ามรุ่งโรจน์ชัย. (2554). *แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาศาสนาบัณฑิต โอลิธี ราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาธุรกิจศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. (2550). *ภาพลักษณ์สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา*. *วารสารสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา*, 1(1), 79.
- วันวิสาข์แก้วสมบุญ. (2554). *เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา*. เข้าถึงได้จาก www.tsu.ac.th/grad/report_/files/06044949200949.doc.

- ศรารวรรณ์ ศิริพันธุ์. (2554). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ของบัณฑิตด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.*
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2550). *องค์การและการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.*
- ศิริวรรณ สุวินท์. (2548). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- สงบ สิงสันจิตร. (2550). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียน นักศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.*
- สมชัย หิรัญญะวณิชย์. (2557). *คำแถลงนโยบายของนายกรัฐมนตรี. เข้าถึงได้จาก http://www.opdc.go.th/Law/File_download/law19957.pdf*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (2558). *ข้อมูลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. เข้าถึงได้จาก http://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=101706*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2553. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.*
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). *กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี 2 (พ.ศ. 2551-2562). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). เข้าถึงได้จาก <http://www.onec.go.th>*
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 -2559. เข้าถึงได้จาก http://www.tu.ac.th/org/ofrefector/planning/m1_m1/m1_m11/05_plan.pdf*

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *ระดับการศึกษาไทย*. เข้าถึงได้จาก

http://www.onec.go.th/onec_web/main.php

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2550). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สิงโต เพ็ชรไพโรจน์. (2548). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจศึกษาต่อโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ของนักศึกษา สถาบันราชภัฏกลุ่มอีสานใต้*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ลิปพนนท์ เกตุทัต. (2557). *จากอดีตและปัจจุบัน สู่อนาคตของการปฏิรูปการศึกษาไทย: ผู้ตั้งคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

เสาร์คำ คำมาลัย. (2541). *ความเสมอภาคของโอกาสการเข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540*. งานนิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

แสงเดือน อินทร์ลือ. (2551). *องค์การการนำการตัดสินใจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อมราพร ปวะบุตร, ปพฤกษ์ อุตสาหกรรมพาณิชย์ และจิระทัศน์ ชิตทรงสวัสดิ์. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างความโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์องค์กร ของธุรกิจที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 26(2), 99-109.

อนิวัตร ประกิจวรพงษ์. (2552). *คนไทยต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต + คุณภาพ*. *อีลีคเตอร์*, 21(247), 94-95.

อุษณีย์ แจ่มใส. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยของนิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยการศึกษาครั้งนี้ผลที่ได้จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนา และเป็นข้อมูลในการดำเนินการปรับปรุงการเรียนการสอน และการกำหนดนโยบายวางแผนต่างๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับ

มหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อาชีพบิดา

() 1. เกษตรกร

() 2. รับจ้างทั่วไป

() 3. ค้าขาย

() 4. พนักงานบริษัท

() 5. รับราชการ รัฐวิสาหกิจ

() 6. ธุรกิจส่วนตัว

() 7. อื่น ๆ.....

3. อาชีพมารดา

() 1. เกษตรกร

() 2. รับจ้างทั่วไป

() 3. ค้าขาย

() 4. พนักงานบริษัท

- () 5. รับราชการ รัฐวิสาหกิจ
 () 7. อื่น ๆ.....
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว
- () 1. น้อยกว่า 5,000 บาท
 () 2. 5,001-10,000 บาท
 () 3. 10,001-15,000 บาท
 () 4. 15,000-20,000 บาท
 () 5. 20,001-25,000 บาท
 () 6. มากกว่า 25,000 บาท
5. หลักสูตร/ แผนการศึกษา
- () 1. วิทยุ-คณิต
 () 2. ศิลป์-ภาษา
 () 3. ศิลป์-คำนวณ

ตอนที่ 2 การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วพิจารณาว่า ในแต่ละข้อเป็นการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย มากน้อยเพียงใด ตามความรู้สึกของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสำคัญในการตัดสินใจ

มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจ	มากที่สุด	ให้คะแนน 5
มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจ	มาก	ให้คะแนน 4
มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจ	ปานกลาง	ให้คะแนน 3
มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจ	น้อย	ให้คะแนน 2
มีระดับความสำคัญในการตัดสินใจ	น้อยที่สุด	ให้คะแนน 1

ข้อ	การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับ มหาวิทยาลัย	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษา ต่อในระดับมหาวิทยาลัย				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย						
1	เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง					
2	เป็นมหาวิทยาลัยที่มีมาตรฐาน ทางการศึกษา					
3	คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีความรู้ ความสามารถ					
4	มหาวิทยาลัยมีอุปกรณ์เครื่องมือและ เครื่องใช้ในการเรียนการสอนที่ทันสมัย					
5	มหาวิทยาลัยมีหลักสูตร และสาขาวิชา ตรงกับความต้องการของผู้เรียน					
6	มหาวิทยาลัยถูกจัดอันดับเป็น มหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ					
ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย(ต่อ)						
7	มหาวิทยาลัยมีความมีชื่อเสียงในด้าน วิชาการของสถาบัน					
8	มหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับของ หน่วยงานต่างๆ ในการรับเข้าทำงาน					
9	มหาวิทยาลัยมีความเป็นเลิศทางวิชาการ					
ด้านค่านิยมของนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง						
10	ผู้ปกครองสนับสนุนให้ศึกษาต่อ					
11	คาดว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจาก มหาวิทยาลัยแล้วจะเป็นผู้มีเกียรติ และ ได้รับการยกย่องนับถือ					

ข้อ	การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับ มหาวิทยาลัย	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษา ต่อในระดับมหาวิทยาลัย				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
12	เพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้กับตนเอง และผู้ปกครอง					
13	ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา และมีความ ได้เปรียบเมื่อสมัครงาน					
14	ต้องการยกระดับสถานภาพทางสังคม					
15	ญาติพี่น้องแนะนำให้ศึกษาต่อ					
16	ต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเอง					
17	เพื่อนชักจูงให้ศึกษาต่อ					
18	ผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพแนะนำให้ ศึกษาต่อ					
19	ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับการรับสมัคร เข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยจากสื่อ ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน					
20	อาจารย์แนะแนวแนะนำให้ศึกษาต่อ					
21	ต้องการเป็นที่ยอมรับจากบุคคลในสังคม					
22	การศึกษาต่อทำให้เป็นคนทันสมัย					
23	ต้องการประกอบอาชีพที่มีความก้าวหน้า					
24	เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาอาชีพใน อนาคต					
ด้านค่านิยมในการศึกษา						
25	เป็นมหาวิทยาลัยที่มีการเก็บ ค่านิยมการศึกษาแบบเหมาจ่าย					

ข้อ	การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับ มหาวิทยาลัย	ระดับความสำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษา ต่อในระดับมหาวิทยาลัย				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
26	มหาวิทยาลัยมีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือมีการผ่อนชำระค่าลงทะเบียน การศึกษา					
27	ค่าธรรมเนียมการศึกษาไม่กระทบต่อ ฐานะการเงินของผู้ปกครอง					
ด้านทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัย						
28	มหาวิทยาลัยมีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม และปลอดภัยต่อนักศึกษา					
29	สถานที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน					
30	มหาวิทยาลัยมีขนาดใหญ่ไม่แออัด					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดระยอง

คำชี้แจง กรุณากรอกข้อความแสดงความคิดเห็นของท่านลงในช่องว่าง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวสุภาวดี เพ็ชรภูคาม